

УНІВЕРСИТЕТ
КОРОЛЯ ДАНИЛА

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Матеріали
наукового-методичного семінару
15 грудня 2021 р.

Івано-Франківськ-2021 р.

УНІВЕРСИТЕТ
Короля Данила

**З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я:
ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО
ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ**

Матеріали
наукового-методичного семінару
15 грудня 2021 р.

Івано-Франківськ-2021 р.

З вогню та в полум'я: виклики дистанційного вивчення іноземних мов та засоби їх подолання (м. Івано-Франківськ, 15 грудня 2021 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2021. 94 с.

From fire to flame: challenges of distance learning of foreign languages and means of overcoming them (Ivano-Frankivsk, December 15, 2021). Ivano Frankivsk: Editorial publishing department of University King Danylo, 2021. 94 p.

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Короля Данила (протокол № 4 від 25.11.2021 р.).

У збірнику опубліковано матеріали наукового-методичного семінару «З вогню та в полум'я: виклики дистанційного вивчення іноземних мов та засоби їх подолання» (15 грудня 2021 року).

Усі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

**З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО
ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ**

ЗМІСТ

<i>Андрійв О. Б.</i> ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА ОНЛАЙН- ПЛАТФОРМИ – ВИКЛИКИ ЧИ МОЖЛИВОСТІ?	6
<i>Богайчук О. С.</i> ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: ВИКЛИКИ, РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	11
<i>Бойчук В. М., Бойчук М.В.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	15
<i>Гасюк Н. В.</i> ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: “ВИМУШЕНІ” ПЕРЕВАГИ ТА ОЧЕВИДНІ НЕДОЛІКИ	20
<i>Гуцол М. І.</i> МЕТОД ФАСИЛІТАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРИ ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ У ЗВО УКРАЇНИ	26
<i>Гуляк Т.М.</i> ESAP AS A METHODOLOGY TO TEACH ENGLISH ONLINE	30
<i>Юнапе Н. Р.</i> VERBALIZATION OF THE EMOTION OF ANGER (ON THE MATERIALS OF UKRAINIAN AND ENGLISH LINGUISTIC CULTURES)	34
<i>Кобута С.С.</i> GAMIFICATION IN LINGUISTIC COMPETENCE ACQUISITION: DISTANCE-LEARNING REALITY	40

**З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО
ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ**

Магас Н.М.

MENTAL MODELS IN CULTURES AND
LANGUAGES 45

Мисько С.В.

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ
ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ
МОТИВАЦІЇ ТА КОМУНІКАТИВНИХ ВМІНЬ
У СТУДЕНТІВ НА ОНЛАЙН ЗАНЯТТЯХ З
НІМЕЦЬКОЇ МОВИ 48

Подольак У.С.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: РЕАЛІЇ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ 54

Пуш О.М.

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОНЛАЙН ОСВІТИ 60

Пушик Н. В.

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА
ЗАНЯТТЯХ З ПРАКТИКИ МОВЛЕННЯ ПІД ЧАС
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 67

Родчин З. Я.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТ-КАРТ І
МНЕМОНІЧНИХ ФРАЗ ЗАДЛЯ ФОРМУВАННЯ
ЛІНГВІСТИЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ 72

Федик В. В.

«МОДЕЛЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ
COVID-19» 78

**З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО
ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ**

Циганюк В. М.

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ВИКЛИКИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ 82

Цимбаліста Л. Р.

ОГЛЯД ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ
ЗАСТОСУВАННЯ В ОНЛАЙН-АУДИТОРІЇ 87

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Андрійв О. Б.

*кандидатка філологічних наук,
викладач кафедри перекладу та філології
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА ОНЛАЙН- ПЛАТФОРМИ – ВИКЛИКИ ЧИ МОЖЛИВОСТІ?

Дистанційне навчання – реалія, яка вже другий рік поспіль тісно вплетена в повсякдення усіх, хто тією чи іншою мірою причетний до навчального процесу. Зміни, які відбуваються у закладах вищої освіти, стосуються методів навчання, самого підходу до викладання, формування компетенцій у здобувачів освіти, організації навчання тощо. Відповідно до суспільного запиту з'явилося і багато досліджень, пов'язаних із проблематикою дистанційного навчання (Б.І.Шуневич, В. М. Кухаренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко, М. В. Коваль та ін.), у яких **дистанційне навчання** трактується як сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій від тих, хто навчає (викладачів), до тих, хто навчається (студентів чи слухачів). Основними принципами дистанційного навчання є інтерактивна взаємодія у процесі роботи, надання студентам можливості самостійного освоєння досліджуваного матеріалу, а також консультативний супровід у процесі дослідницької діяльності. Завдання ж викладача в умовах віддаленого навчання полягає, на нашу думку, в організації навчання таким чином, щоб воно було цікавим, розвиваючим, результативним.

Опанування онлайн-сервісів дало змогу значно полегшити процес викладання та надати йому нової перспективи – проєкції на зацікавлення самого студента до того, що йому пропонує викладач. Цілком очевидним видається той факт,

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВІКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

що у порівнянні з аудиторним навчанням, дистанційне має свою специфіку. Воно вимагає максимальної підготовки викладача та застосування різних інтерактивних підходів [1, с. 2]. Виходячи із попередніх положень, можна було б сформулювати гасло дистанційного навчання – «Студент має бути зацікавленим», що відповідає так званій моделі Джона Келлера, яка складається з наступних категорій: уваги, актуальності, довіри, задоволення [3].

Увага = Захоплення інтересу студентів

Що я можу зробити, щоб зацікавити? Як я можу підтримувати увагу слухачів?

Актуальність = Задоволення особистих потреб

Як я можу найкращим чином задовольнити потреби мого студента? Як я можу пов'язати навчання з досвідом студентів?

Довіра = Студенти вважають, що у них все вийде

Як я можу допомогти в створенні позитивного очікування успіху?

**Задоволення = Посилення відчуття досягнення
результату винагородами**

Як я можу допомогти студентам отримати позитивне відчуття за свої досягнення?

Рис. 1 Модель Дж. Келлера

Із поданого рисунку очевидно, що увага є тим визначальним компонентом навчального процесу, який, підкріплений актуальністю та мотивацією, може призвести до бажаного результату – задоволення студентом своїми досягненнями.

Важливим завданням для викладача є процес

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

проектування засобів активізації навчальної діяльності на основі навчального матеріалу, що дозволяє активізувати самостійну діяльність, робити її посиленою і цікавою [3]. У той же час засоби дистанційного навчання суттєво відрізнятимуться і формою, і змістом серед різних вікових груп та різних спеціальностей. У даній розвідці зупинимося на студентах спеціальності «Англійська філологія та переклад», які вивчають німецьку мову як другу іноземну. Вважаємо, що під час здійснення дистанційного навчання будь-якої іноземної мови необхідно максимально враховувати базовий компонент змісту вивчення іноземних мов, який полягає не в основі наукових знань, а в способах діяльності, які забезпечують засвоєння різних видів мовної діяльності: аудіювання (Hören), читання (Lesen), письмо (Schreiben), говоріння (Sprechen) – формування умінь, пов'язаних зі спілкуванням. Крім того, предмет «Іноземна мова» вважається «безпредметним», що означає можливість спілкування на будь-які теми залежно від віку, інтересів, уподобань здобувачів освіти [2].

Однією із новаторських навчальних платформ у контексті вивчення німецької мови є, на нашу думку, платформа «**Deutschfuchs**» [4]. За допомогою цього ресурсу можна вдало спланувати конкретне заняття, якщо чітко розуміти, яке місце воно посідає у загальному циклі тем, оскільки на даному ресурсі матеріали структуровані відповідно до рівня володіння мовою, граматичних категорій, лексичних тем та ін.

Цільова група **Deutschfuchs** – молодь та дорослі. Платформа містить два різних напрямки навчання: один – з акцентом на німецьку мову як іноземну (DaF – зі змістом, який особливо підходить для іноземних спеціалістів, студентів, школярів), а інший – з акцентом на німецьку мову як другу іноземну (DaZ) (більш структурований тому певною мірою легший для засвоєння матеріалу. Так чи інакше, завжди можна

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

вільно поєднувати обидва напрямки.

Платформа наповнена навчальними матеріалами з повсякденних ситуацій, вибраних спеціалізованих тем та актуальних подій. Велику увагу зосереджено на соціокультурних дослідженнях, а також автентичному контенту та ситуаціях.

Завдяки унікальному програмному забезпеченню, спеціально розробленому для уроків мови, викладач завжди має огляд прогресу навчання студентів: індивідуального чи групового. Приємним бонусом для викладачів є те, що виправлення та оцінки тут можна створити за кілька секунд, а варіанти правильних відповідей зменшують навантаження викладача на 95%.

Даний ресурс працює у вигляді цифрового підручника, який поділений за рівнями (A1 - B2) та кожного дня поповнюється новими та актуальними темами для опрацювання. Таким чином, платформа суттєво відрізняється від класичних навчальних онлайн книг різних німецьких видавництв, вміст яких переглядається раз у кілька років.

Контент має професійні переклади двадцяти трьома мовами. Отож, студенти англійської філології мають змогу знайти значення невідомого німецького слова англійською і у такий спосіб вдаються до порівняння двох мов.

Розглянувши концепцію навчальної платформи Deutschfuchs, доречно визначити основні її переваги:

- ефект швидкого навчання через мотивуючий матеріал та елементи гейміфікації;
- переклади та дубляж усієї лексики;
- постійний доступ до платформи (онлайн-офлайн формат);
- інтерактивні завдання із альтернативними варіантами відповідей;

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

- регіональні дослідження: уявлення про життя німецькомовних країн;
- автентичні матеріали, пристосовані до середовища проживання підлітків і молодих людей;
- навчальні модулі для закріплення лексичного та граматичного матеріалу.

Висновки. На нашу думку, дистанційне навчання для викладачів і студентів саме філологічних дисциплін не викликає суттєвих труднощів, як для прикладу відповідне навчання для студентів медичного спрямування. Для студентів філологів, які вивчають іноземну мову, існує на сьогоднішній день безліч інформативних та цікавих аудіо- та відеоматеріалів, розроблених носіями тієї чи іншої мови, які передають усю специфіку конкретної іноземної мови. Найважливішим проблемним фактором у цьому контексті видається технічний аспект: студенти не завжди можуть мати необхідне технічне забезпечення (ноутбук, сучасний комп'ютер, доступ до Інтернету і т.д.). Вважаємо навчальну платформу Deutschfuchs актуальним та результативним ресурсом для вивчення німецької мови як іноземної (DaF), а також як другої іноземної мови (DaZ).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дистанційне навчання: сервіси для вчителів / Івано-Франківська ОУНБ ім. І. Франка ; [уклад. О. А. Войтичук ; відпов. за вип. Л. В. Бабій]. – Івано-Франківськ, 2021. – 20 с.
2. Коваленко А. Дистанційне навчання іноземної мови за умов пандемії: специфіка форм і методів роботи. Режим доступу: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/35_2021/part_3/39.pdf.
3. <https://dl.khadi.kharkov.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=37553%23ch5707>.
4. <https://intern.deutschfuchs.de/index.php?show=start>.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Богайчук О. С.
старший викладач
кафедри перекладу та філології
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: ВИКЛИКИ, РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Час постійно та дуже наполегливо ставить перед людством нові виклики: глобалізації, комп'ютеризації, інтеграції, модернізації та ін. Сьогодні поставило перед нами, новий виклик діджиталізації у вигляді дистанційної освіти. Цей процес змусив заклади вищої освіти балансувати між очною, дистанційною та змішаною формою навчання, освоїти механізми та програми проведення дистанційної освіти та розробити нові методи та прийоми навчання.

У даних тезах буде представлено матеріал за трьома пунктами: виклики, результати та перспективи дистанційного навчання.

Отже, основними викликами дистанційного навчання стали:

➤ Питання дієвості механізмів державного управління освітою внаслідок запровадження екстреного і масового дистанційного навчання в умовах національного карантину через пандемію COVID-19;

➤ Питання ефективності дистанційного навчання в умовах самоізоляції, психологічною готовністю, вмотивованістю й організованістю студентів;

➤ Визначення пріоритетності у формах навчання, адаптаційні здатності до швидкого і комфортного переходу з одного виду навчання на інше;

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

- Відсутність чи нестача живого спілкування як між студентами, так і між викладачем та студентами, особливо в умовах початку роботи викладача з новою групою;
- Проблеми вибору та освоєння онлайн платформ для проведення пар в онлайн режимі та організації виконання студентами практичних завдань;
- Відсутність (недостатній рівень) сучасної комп'ютерної техніки;
- Необхідність дотримання режиму дня у якому відбулися значні зміни як для студентів так і викладачів. З'явилася потреба самостійного розподілу робочого та вільного часу в домашніх умовах [1, с. 50].

Після уже доволі значного періоду дистанційного навчання, яке періодично змінюється очною та мішаною формою, можна говорити як про позитивні так і негативні результати та висновки для всіх учасників навчального процесу. До позитивних результатів слід віднести подолання або часткове подолання викликів дистанційної освіти. Зокрема освоєння різноманітних онлайн платформ, таких як: zoom, moodle, google meet та інших, розробка тестових завдань різного виду та рівня для вправлення та контролю знань студентів, напрацювання навичок роботи в онлайн режимі, переведення такий спосіб навчання в комфортну зону для студента та викладача, укладення сторінок курсу предметів онлайн з мобільним доступом до всіх матеріалів кожної дисципліни та ін. Проте, очевидними є і негативні результати серед яких впершу чергу слід виділити зниження рівня вмотивованості студента та академічної доброчесності при виконанні завдань, студент який знаходиться вдома має значно більше можливостей та спокус виконати завдання не самостійно. Все це, звісно, негативно впливає на рівень знань студента, що стає помітно при переході з онлайн на очну форму

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

навчання, оскільки результати оцінювання тестів виконаних в аудиторіях і на дистанційному навчанні різняться. Крім того, опитування студентів свідчать про присутність відчуття нестачі живого спілкування та соціалізації, що негативно впливає як на психологічний стан, так і на вмотивованість студентів до навчання.

Переваги і недоліки дистанційного навчання

«+»	«-»
Зменшення ризиків передачі вірусів.	Неякісний інтернет-зв'язок або його відсутність.
Вдосконалення рівня володіння інформаційними технологіями.	Професійне вигорання через ненормованість робочого дня.
Урізноманітнення методів роботи на парах.	Академічна недоброчесність здобувачів освіти.
Руйнування дистанційних бар'єрів.	Нестача живого спілкування.

Уже сьогодні очевидно, що з моменту початку дистанційного навчання стрімко зростає популярність електронного навчання. При цьому зростає і якість онлайн-курсів, безперервно удосконалюються технології, виникають нові програми та платформи, які сприяють створенню універсальної віртуального середовища, зручного і для користування, і для сприйняття матеріалу. Поява проектів дистанційного навчання в світовому освітньому просторі спричинила досить суперечливі його оцінки - від різкого неприйняття як освітнього сурогату, примітивізації змісту і форми до захоплених вітань як нового освітнього формату, який зруйнує сучасні навчальні заклади і замінить їх [2, с. 5].

Головними перспективами дистанційного навчання можна назвати удосконалення недоліків, які все ще існують, зокрема що стосується академічної недоброчесності; удосконалення

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

дійсних онлайн платформ та створення нових; використання онлайн можливостей та набутого досвіду для заочного навчання та проведення різноманітних курсів і тренінгів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Івашнюва С.В., Дика Н.М., Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи: Порадник П. З досвіду роботи освітян міста Києва. Київ, 2021. 420 с.
2. Січкаренко К. О. Розвиток цифрових освітніх платформ та поширення цифрових компетенцій в освіті. Електронна освіта. 2018. Вип.12. С.6.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Бойчук В. М.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філології та перекладу
ЗВО «Університет Короля Данила»,*

Бойчук М.В.

*кандидат філологічних наук
доцент кафедри права
ВМУРОЛ «Україна»,
м. Івано-Франківськ*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Дистанційна форма отримання освіти ґрунтується на засадах інформаційної культури як вагової частини професійної культури, що має стійку тенденцію стати важливою складовою особистісної культури фахівця.

У сучасній дидактичній науці виділяють такі головні педагогічні технології, зокрема: модульного навчання, розвивального навчання, особистісно орієнтовані, інформаційні, дистанційного навчання, ігрові, диференційованого навчання тощо.

Дистанційне навчання як термін визнали 1982 р., коли Міжнародна рада з кореспондентської освіти змінила свою назву на Міжнародну раду з дистанційного навчання (The International Council for Open and Distance Education (ICDE)), завданням якої є надання всім доступної та якісної освіти через систему онлайн і дистанційного навчання [4].

Варто зауважити, що у вітчизняній дидактиці поняття «дистанційне навчання» ще не отримало чіткого термінологічного статусу у зв'язку з відсутністю єдиної концепції, що зумовило як абсолютизацію цього поняття як інноваційної універсальної форми навчання, здатної замінити традиційну, так і трактування дистанційного навчання

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

як технології комплектування засобів і методів передачі навчальної інформації [2]. Так, на сьогодні налічується близько 10 дефініцій дистанційного навчання, яке розуміють як

- форму освіти, поряд з очною та заочною;
- цілеспрямований інтерактивний асинхронний процес дидактичної взаємодії суб'єктів і об'єктів;
- форму освіти зі змішаними елементами навчання на основі інформаційних технологій і мультимедіа;
- комплекс освітніх послуг для широких кіл населення, що базується на таких засобах обміну навчальною інформацією, як супутникове телебачення, радіо, комп'ютерний зв'язок тощо;
- організацію освітнього процесу на принципах самостійного навчання студента;
- сукупність інформаційних технологій для забезпечення студента необхідною навчальною інформацією;
- нову технологічно-інформаційну сходинку заочного навчання;
- універсальну гуманістичну форму навчання, що поєднує традиційні та інноваційні технології;
- електронний варіант очного та заочного навчання [1, с. 358 - 359].

З іншого боку, у нормативних документах, зокрема у Положенні про дистанційне навчання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 р, №466, під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [3].

Окремі дослідники вважають, що дистанційне навчання

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

передбачає специфічну організацію навчального процесу, коли програма викладача в цілому ґрунтується на самостійному опрацюванні навчального матеріалу студентом. Для такого середовища характерна як онлайн-взаємодія викладача і студента, так і «відокремлення» вказаних суб'єктів у просторі або часі. Звідси акцент на самостійній роботі студента є пріоритетним.

Звернімо увагу, що, на думку вчених, не варто ставити знак рівності між дистанційним і заочним навчанням, тому що дистанційний формат зумовлює «не лише розширення спектру носіїв інформації і засобів доступу до них, а й наявність постійного спілкування між викладачем і студентом через телекомунікаційні канали» [2], тому дистанційне навчання є елементом сучасних інформаційних технологій навчання, зокрема системи віддаленого доступу.

Оригінально проблеми дистанційного навчання ще у 30-х роках 20 століття розглядалися американськими фахівцями як певні «інструкції» до навчання, котрі можна передавати у просторі одному чи багатьом індивідам, що значною мірою корелювало з курсами кореспондентського навчання. Але новітні комп'ютерні технології суттєво відкоригували таке бачення проблеми, і зараз фахівці Українського центру дистанційної освіти трактують дистанційне навчання як форму, що базується на використанні глобальних комп'ютерних комунікацій для індивідуальної роботи студентів із відповідним навчальним матеріалом, поєднаної з активним спілкуванням із викладачем.

Особливості дистанційної форми навчання порівняно з традиційною виявляються насамперед у:

➤ *гнучкості* (студенти, як правило, не відвідують заняття, передбачені розкладом, а працюють у зручних для себе умовах, причому самостійно лімітують обсяги часу для

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

оптимального, на їх думку, оволодіння матеріалом тієї чи тієї навчальної дисципліни й отримання позитивних результатів під час контрольних заходів);

➤ *модульному викладі навчального матеріалу* (кожна окрема чи низка дисциплін, опанованих студентами, формує цілісне уявлення про предмет, що уможливило створення такого навчального плану з переліку незалежних навчальних курсів, який відповідає індивідуальним або груповим потребам);

➤ *паралельності* (поєднання основної професійної діяльності з навчанням);

➤ *віддаленості* (за умови якісного зв'язку);

➤ *асинхронності* (обрання зручного для навчання часового проміжку і темпу);

➤ *масовості* (необмежена кількість учасників, зокрема щодо доступу до джерел навчальної інформації) [2];

➤ *економічній ефективності* (витрати на підготовку фахівця становлять приблизно 60% від витрат на його підготовку за денною формою);

➤ *новій ролі викладача* (координація пізнавального процесу, коригування курсу, консультування для укладення індивідуального навчального плану, керівництво проектами);

➤ *спеціалізованому контролю якості освіти* (дистанційні іспити, курсові і проектні роботи, комп'ютерні інтелектуальні тестувальні системи, єдина система державного тестування);

➤ *використанні спеціалізованих технологій і засобів навчання* (зміст акумулюється в спеціальних курсах і модулях, призначених для дистанційного навчання з урахуванням державних освітніх стандартів) [1, с. 366-367].

Розвиток інформаційного суспільства у 21 столітті передбачатиме розширення горизонтів для дистанційної освіти, наприклад, створення віртуальних університетів, зменшення

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

впливу державного контролю на систему освіти, відкриття нових можливостей для приватних організацій у сфері освіти. З огляду на сказане, акцент у дистанційному навчанні зміщується з масиву навчального матеріалу на сукупність якостей педагога (викладача, науково-педагогічного працівника), що знадобляться для успішної реалізації цієї нової технології, оскільки особистість педагога відіграватиме важливу роль в індивідуалізації навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К.: Знання, 2005. 486 с.
2. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. URL: https://pidru4niki.com/12090810/pedagogika/tehnologiya_distantsiynogo_navchannya#347.
3. Положення про дистанційне навчання [затверджене наказом Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 р, №466]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>.
4. The International Council for Open and Distance Education (ICDE). URL: <https://www.icde.org/>.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Гасюк Н. В.

доцент кафедри

перекладу та філології

ЗВО «Університет Короля Данила»,

м. Івано-Франківськ

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: «ВИМУШЕНІ» ПЕРЕВАГИ ТА ОЧЕВИДНІ НЕДОЛІКИ

Поняття «дистанційна освіта» сьогодні звучить у засобах масової інформації дуже часто, думки стосовно цього феномену також не є однозначними. Більшість освітян сприймають віддалену форму навчання як великий крок вперед з огляду на використання сучасних технологій, але водночас застерігають щодо негативної тенденції деградації освіти. Наше дослідження спрямоване на аналіз та узагальнення переваг, які ми назвали «вимушеними» та очевидних недоліків онлайн навчання. Мусимо наголосити, що висновки дослідження та опитування студентів різних курсів стосуються виключно нашого навчального закладу.

Мета дослідження – проаналізувати переваги та недоліки дистанційного навчання, їх вплив на процес здобуття освіти.

Виклад основного матеріалу. Світ використовує дистанційну форму здобуття освіти не одне десятиліття. Особливо затребувана така форма навчання на теренах США та Канади. У країнах Європейського Союзу вже є ціла мережа навчальних закладів, які пропонують різноманітні дистанційні програми. Така форма організації освітнього процесу є популярною серед людей, які поєднують навчання та працю, серед осіб з особливими потребами, військовослужбовців та навіть в'язнів. Нерідко студентами дистанційних закладів стають дорослі люди, котрі вирішили перекваліфікуватися або отримати другу вищу освіту.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

В грудні 2000 р. МОН України затвердило “Концепцію розвитку дистанційної освіти в Україні”, у якій було зазначено, що дистанційне навчання – це “система технологій, що гарантує оперативну доставку здобувачам освіти достатнього масштабу матеріалу, що вивчається; інтерактивну взаємодію викладачів і студентів у навчальному процесі, надання особам резерву самостійної роботи з освоєння запропонованого матеріалу” [1].

Згодом було розроблено декілька законодавчих актів (Положення про дистанційну освіту 2004р. та 2013р.), які пояснювали цілі дистанційної форми навчання та суть такого процесу. Як бачимо, до початку поширення світової пандемії COVID-19 нормативно-правова база для запровадження тотальної дистанційної організації навчання була готова. Та чи спрацювало це? Відповідь очевидна, ні! Реальне життя показало, що для справжньої апробації дистанційного навчання, та ще й в таких масштабах, одного фундаменту (положень про таку форму освіти) явно недостатньо. Над цим фундаментом повинна височіти не просто споруда, зведена нашвидкуруч, а надзвичайно міцна, позаяк ми досі не знаємо, скільки хвиль пандемії ми ще маємо пережити та скільки локдаунів перетворить наше звичне оффлайн навчання на співпрацю зі студентами в режимі онлайн.

На якісну організацію процесу дистанційного навчання впливає цілий ряд чинників, як об’єктивних, так і суб’єктивних. До найбільш вагомих суб’єктивних факторів слід віднести особисту підготовку кожного із викладачів, вміння працювати на платформі Moodle (відкритій системі управління навчальними курсами, віртуальним освітнім середовищем) та бажання використовувати різноманітні застосунки, що дають можливість зробити навчання цікавішим та змістовнішим. Також надзвичайно важливою є мотивація

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

кожного студента зокрема. Яким професійним не є викладач, йому надзвичайно важко зацікавити протилежну сторону освітнього процесу, коли мотивація студента не є достатньо високою для якісного навчання. Англійський професор Рой Елісон справедливо стверджує, що неможливо “запалити” слухачку аудиторію пристрасною до свого предмету, коли ти читаєш лекцію віртуально. Адже викладач не має жодного стимулу “демонструвати своє ораторське мистецтво перед екраном” [2].

Якісне навчання базується на інтерактивному аспекті, постійній взаємодії учасників навчального процесу. Будь-який матеріал найкраще засвоюється, якщо він обговорювався в дискусіях, повторювався в діалогах між студентами, трактувався в питаннях та відповідях, застосовувався в ігрових формах. Це відбувається дуже природньо за традиційної форми навчання, коли викладач задає тон в обговоренні відео, яке щойно переглянули, тексту чи діалогів, які були заплановані для прослухання і т.д. Коли ми працюємо онлайн, викладач постійно мусить заохочувати і всіляко спонукати до діалогу. Це забирає багато часу та втрачається ефективність інтерактивних завдань різних рівнів складності, на розробку яких викладач витрачає багато часу.

Оскільки дистанційне навчання базується на сучасних технологіях, серед найбільш впливовіших об'єктивних чинників є, безумовно, доступ до якісного інтернету та безперебійне постачання світла. Якщо проаналізувати дистанційне навчання впродовж першої хвили пандемії COVID-19 та онлайн навчання сьогодні, то можна з вневненістю сказати, що студентів, котрі мали постійні проблеми із підключенням до goolemeet через низьку якість інтернету зараз практично не було. Це свідчить про те, що інтернет-провайдери попрацювали над покращенням та

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

удосконаленням своїх послуг в різних регіонах України.

Серед студентів, з якими ми працювали в офф-лайн та онлайн режимі в цьому семестрі, ми провели невелике опитування, до якого було залучено 150 осіб. Нас цікавило, якому типові навчання вони надають перевагу зараз. 86 респондентів висловилися за традиційне навчання, 12 надали перевагу змішаній формі освітнього процесу і 52 студенти підтримали дистанційне навчання. На запитання, чи покращилася якість онлайн-занять у порівнянні з попередніми семестрами, 141 студент дав позитивну відповідь. Ми також аналізували рівень мотивації до навчання студентів, котрі були залучені до опитування. Виявилось, що студенти, які старанно готуються до занять та активні в різного роду дискусіях під час очного навчання, так само підтверджують високий рівень своєї мотивації до навчання і у віртуальних аудиторіях.

До **переваг** дистанційного навчання слід віднести:

- швидке опанування та вдосконалення навиків роботи з різними онлайн платформами, стимул крокувати в ногу з часом диджиталізації та гаджетів;
- можливість навчатися за будь-яких умов (особливо актуально в період локдаунів);
- розвиток самодисципліни, вміння чіткого планування часу та самоосвіти;
- можливість отримати хорошу освіту людьми з обмеженими можливостями;
- комфортні умови для викладання та навчання, економія часу.

Досвід роботи у режимі дистанційного навчання вказує на наступні **недоліки**:

- необхідність працювати за комп'ютером дуже багато часу, це практично сидячий спосіб життя як для викладача, так і для студента;

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

- відчуття ізоляції, майже відсутнє живе спілкування;
- важко працювати з пасивними студентами, у яких низький рівень мотивації;
- розробка матеріалів для різного типу занять займає набагато більше часу;
- неможливість працювати за наявності неякісного інтернет забезпечення;
- небезпека втрати створеного онлайн контенту в разі серйозних технічних проблем;
- можливість використання студентами додаткових джерел (списування) під час виконання тестів та контрольних робіт;
- необхідність частого оновлення технічного забезпечення, що дуже затратно в матеріальному плані.

Висновки. Дистанційне навчання, як і традиційне, має свої переваги та недоліки. Це практично єдиний спосіб для студентів продовжувати навчання, а для викладачів працювати в обраній сфері за умов вимушеного закриття навчальних закладів. Досвід показує, що найкращі результати дає обдумане поєднання офф-лайн та онлайн освіти, оскільки відбувається максимізація переваг та мінімізація негативного впливу недоліків обидвох видів викладання та навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні, 2000. Затверджено Постановою МОН України від 20 грудня 2000 р URL:<http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>. (дата звернення: 24.11.2021р.).

2. “Несправжня освіта”. Як пандемія викрила проблеми онлайн- навчання, 2020. URL:<https://www.bbc.com/IRt9pfvN0CMOYCYT7thuLTQm8E1ANB7xm44TGyHVUhg> (дата звернення: 24.11.2021р.).

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

3. Освітній портал (Дистанційне навчання його плюси та мінуси). URL:<http://www.osvita.org.ua/distance/articles/18/>. (дата звернення: 25.11.2021р.).

4. Brammer S., Clark T. COVID-19 and Management Education: Reflections on Challenges, Opportunities, and Potential Futures. *British Journal of Management*. 2020. Vol. 31. P. 453-456.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Гуцол М. І.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри мовознавства ІФНМУ
Івано-Франківський національний
медичний університет,
м. Івано-Франківськ*

МЕТОД ФАСИЛІТАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРИ ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ У ЗВО УКРАЇНИ

Ми – модератори, організатори навчання маємо готувати дуже якісний освітній рівень для наших майбутніх медиків, тож сучасні освітні потреби сучасних здобувачів вищої освіти постійно мотивують до підвищення професійної кваліфікації і самих викладачів, для того щоб потім її застосовувати на практиці. Розмаїття методів фасилітації при змішаному навчанні, та застосування їх на онлайн-практиці окремих методичний інструментарій групових форм роботи. Нові підходи до організації освітнього простору при змішаному навчанні вимагають неабияких а надзвичайно ґрунтовних знань. В умовах змішаного навчання нам викладачам ЗВО, доцільно якомога більше часу приділяти ще й самоосвіті та самонавчанню.

Фасилітація – це полегшення виконання завдання. Це спосіб допомогти групі мислити в найкращий спосіб. Але просто не означає легко. **Ключове у фасилітації навчального процесу:** організація навчального простору; залучення та сприяння розкриттю потенціалу учасників та групи загалом; підтримка учасників у реалізації навчальних цілей (їх визначають для кожного заняття, і вони допомагають рухатися до загальної мети).

Відмінність від традиційного підходу: При традиційній роботі: ті, хто швидше міркують і активніше висловлюються, узурпують більшу частину часу; запитання сприймаються

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

як виклики, ніби людина сказала чи зробила щось неправильно; відмінності в позиціях сприймаються як конфлікти, яких уникають чи заглушують, потім обговорюють кулуарно; проблему поспішають визнати розв'язаною, як тільки найшвидші знайшли відповідь. **При фасилітаційному підході:** беруть участь усі в групі; запитання – це основа зацікавленості, учасники заохочують одне одного, щоби пояснити суть повідомлення; протилежні погляди не замовчуються та співіснують у межах однієї дискусії, складні питання потребують думки кожного; проблема розв'язана, коли всі, кого вона стосується, зрозуміли аргументацію. Яка ж роль фасилітатора-модератора? **Фасилітатор:** організовує процес, залучає учасників і структурує роботу групи так, щоб, використовуючи повний потенціал, разом досягнути цілі; створює середовище, простори (де, наприклад, люди навчаються) та налагоджує процес групової взаємодії, але не обов'язково є джерелом знання, ідей. Інсайти пізнання генеруються в процесі – через взаємодію учасників (колективна мудрість), їхню креативність; найкращі фасилітатори слідкують за завданнями і відчуттями учасників, взаємозв'язками (і робота зроблена, і люди щасливі); має вірити, що група може досягнути бажаного результату; є експертом із методів групової взаємодії. Фасилітатор не визначає, чи група прийшла до правильного розв'язання проблеми. Він лише провідник у процесі розв'язання проблеми. За процес навчання відповідають усі – й студенти, і викладачі. Внесок викладача в тому, щоби створити сприятливе освітнє середовище для всіх. **Змішане навчання, blended learning** (більш «словникове» визначення) – це формальна, структурована та логічна навчальна програма, у якій: студенти проходять хоча б частину курсів (курсу) онлайн, при цьому вони самі контролюють час, місце, ритм та послідовність виконуваних завдань; але при цьому хоча б частина курсу відбувається у фізичному

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

навчальному просторі (університеті, що для медичної вищої освіти є дуже важливим) у групі з студентами та викладачем (це обов'язкова умова для успіху змішаного навчання, адже вона веде за собою соціально-адаптаційний аспект університету); різні формати навчання студента при цьому - логічно поєднані, щоб забезпечити інтегрований та успішний «досвід навчання».

Відштовхуючись від проблеми, яку вища освіта бажає вирішити впроваджуючи змішане навчання потрібно підібрати модель навчання, яка для цього найкраще підходить (і для цього підходять методи фасилітації).

Змішане навчання пропонує ротаційну модель яка і є методом фасилітації. Існують приклади реалізованих гнучких моделей, у якій викладач надає більше або менше підтримки. Це співвідношення потрібно підлаштовувати під конкретну школу та ціль впровадження змішаного навчання. Різні джерела пропонують власні секрети успіху: як краще розподілити матеріал, інструктувати студентів-медиків наприклад, налагоджувати особистий контакт залежно від конкретного спрямування курсу тощо. Спільним є те, що вдала модель змішаного навчання має відповідати конкретним цілям та потребам.

Підсумовуючи вищезазначене, можна дійти висновку, що проблема, розглянута нами, є актуальною та значущою і потребує подальшого дослідження. Зокрема, на особливу увагу науковців заслуговує вивчення змішаного навчання як такого досконало. Наш світ інтенсивно розвивається, тож основна місія вищої медичної освіти – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожного студента-медика. Ці вміння знадобиться студентам для швидкої адаптації до будь-яких змін та допоможуть вирішувати найскладніші завдання. Окрім того, гнучке мислення сприятиме майбутній самореалізації студентів-медиків у високотехнологічному середовищі.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Для цього необхідно поєднувати традиційні форми навчання з найновітнішими інформаційними технологіями. Для роботи в умовах карантину найкраще підійде формат змішаного навчання (blended learning). Воно дозволило б вирішити проблему якості освіти та значно скоротити ризики для вразливих категорій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Беляєва О. М. Фасилітація як технологія педагогічного спілкування / О. М. Беляєва // Комунікація у сучасному світі : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 8 черв. 2018 р. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка. – С. 99 – 100.

2. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен / О. В. Фісун : зб. наук. пр. Харківськ. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди. – 2010. – Вип. 34. – С. 133–139.

3. Шевченко К. О. Педагогічна фасилітація у контексті професійної компетентності вчителя / К. О. Шевченко : зб. наук. пр. Психологічні науки. – 2014. – Вип. 2.13 (109). – С. 258–263. 3

4. Фасилітація. Модерація [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://jak.magey.com.ua/articles/fasilitacija-moderacija-mediacija.html>.

5. Цілі і техніка фасилітації [Електронний ресурс].-Режим доступу:http://pidruchniki.com/16330826/psihologiya/tsili_tehnika_fasilitatsiyi.

6. Олійник Л.Й. Інноваційні технології викладання іноземних мов [Електронний ресурс] // http://www.rusnauka.com/Page_ru.htm.

7. Саєнко Н.С. Реалізація принципів гуманізації та гуманітаризації медичної освіти у навчанні іноземних мов. Наукові записки. Збірник наукових статей Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова. - 2011, Вип. № 93, К. : Вид. НПУ ім.М.П.Драгоманова, С.158- 166.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Гуляк Т.М.

кандидат філологічних наук,

старший викладач

кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Прикарпатського факультету

Національної академії внутрішніх справ

м. Івано-Франківськ

ESAP AS A METHODOLOGY TO TEACH ENGLISH ONLINE

Teaching English in person and teaching ESL online are very different processes. When you teach a student in person, you can rely on verbal and nonverbal cues (like body language) which can let you know if you're on the right track. With online teaching, this is also doable but more challenging.

ESAP stands for Engage, Study, Activate and Practice, which refer to four core steps every online lesson should follow. They correspond to face-to-face lesson stages and adjust them to consider different interaction opportunities as well as digital tools that are available to distant teaching [1].

In the first stage, one should engage students with the lesson content from the very first minute. This stage warms students up and gets them ready to learn. The teacher is to activate the students' interests and practice their skills from the previous classes. Students are also given a chance to feel more confident during the class. They can be engaged with the help of dramatic stories or anecdotes, music, discussions, exciting pictures, or video clips.

A good way to make contact with learners is to use chat (in Zoom, Google meet). The instructor can ask their students to write a few words or sentences about their last weekend or week. To complicate the task one can tell them not to repeat the same sentences and to give questions to each other. It's also

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВІКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

recommended to use the vocabulary they have previously learned.

In the Study stage of ESAP, the students are given controlled practice activities using sharing the screen with students. Here it is important to reduce the teacher talking time, as the focus should be on the students. Teachers are to vary the pace of the lesson and type of activities and keep students as actively engaged as possible.

Offering peer teaching activities, if possible. In explaining something to others, students are forced to reflect on the subject more deeply, practicing their critical thinking abilities in the process. Students should be given enough time to think of their answers before responding.

The digital tools are very useful here. For example, a whiteboard can be used to give whole class feedback and the chatbox can be used for direct individual feedback.

In the third stage of ESAP, teachers encourage students to activate the target language and provide feedback on their oral and written production in both controlled and freer communicative practice activities.

This is the equivalent to both the Practice and Production stages of a PPP lesson. Learners should look at the target language, notice how it looks or sounds, and make sure they can reproduce it accurately.

While the methods can include the kind of teacher-led activities that you might find in a PPP lesson (such as drilling or explicit grammar instruction), they can also include discovery activities. These are more like the tasks that you might find in the task-based lesson and are more about leading students to find their answers. The focus here is on the accuracy of the target language [2].

In the Activate stage, there are lots of ways to go about this. Teachers have to start by muting all microphones in the class.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. ESAP: online teaching methodology. URL: <https://www.pearson.com/english/resources/esap-online-teaching-methodology.html>.

2. Weller D. What is Engage-Study-Activate? URL: <https://davidrweller.medium.com/what-is-engage-study-activate-af4df4d9b47e>.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Ionane N. P.

*postgraduate student of the
“Precarpathian National University
named after Vasyl Stefanyk”,
Ivano-Frankivsk*

VERBALIZATION OF THE EMOTION OF ANGER (ON THE MATERIALS OF UKRAINIAN AND ENGLISH LINGUISTIC CULTURES)

Problems related to people's emotional state, which turns into affect, cover various spheres of human existence and are reproduced in society's discursive sphere. Extreme manifestations of human emotions, which are often negative, permeate all speech activity and verbalize due to conflict situations and are reflected in the modern communicative space.

Affect as a kind of emotion is characterized by rapid onset, very high intensity of feelings, short duration, violent expression, decreased conscious control over their actions (impulsiveness) [6, p. 58]. Representations of the emotional concept of anger on the material of short prose are studied in O. I. Mikula works, where the author considers anger as an emotional manifestation of personality [10]. K.E. Izard sees anger as an emotion that, along with disgust and contempt, is part of a hostility complex. According to him, aggression can be triggered and maintained by these emotions [5].

L. Berkowitz points out that anger accompanies but does not generate emotional aggression. In his opinion, negative affect is the main instigator of aggressive tendencies [2, p. 70]. That is, aggressive tendencies caused by negative events generate a negative affect. The event itself or an unpleasant experience automatically produces a variety of expressive-motor reactions, feelings, thoughts, memories and expressions. This state of intense arousal pushes a person to a physical or verbal attack; a person is ready to attack the source of anger or to show aggression in verbal

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

form. At the same time, the emotional state of affect is not limited to anger [2, p. 7]. Affect is not always accompanied by anger, and not every anger leads to affect.

According to I.Y. Kost, one of the mechanisms of emotional verbalization in an artistic prose text is a description of emotional states [8, p. 283]. In the literary text, it reproduces the external expressions of human inner experiences. In the analyzed combinations, the lexical units indicate the manifestation of the emotion and feeling intensity are indicated by the lexical units that are used to denote the pigmentation (paleness or redness) of the face, immobility or trembling of the body and its parts; speech reactions - loss of the ability to speak, forgetfulness, etc.

The physiological appearance of the subject changes due to strong emotional influence. For example, in the sentence: *Тихо спитав Ярема, і обличчя йому стало набрякати гнівом* (P. Zagrebelny) (*Yarema asked quietly, and his face began to swell with anger*), the predicate-noun complex denoting affect is verbalized through the predicate of physiological state (facial physiology) and the token of anger. The expression of a strong emotional mood appears through the verb-noun combination *to rage with anger*, which represents the loss of self-control, the achievement of the highest degree of emotional intensity. For example, in the sentence: *По її сльозах дівчата винесли з хати пахощі примороженої калини, а в хату, неначе сич, вбокував наkostenчений Омелян; на його темних і ворушких, як пуголовки, очах скаженіла роса гніву, а в губах ятрився недокурок* (M. Stelmakh) (*Through her tears, the girls carried the fragrances of frozen viburnum out of the house, and into the house, like an owl, a sharpened Omelyan entered; dew of rage raged in his dark, tadpole-like eyes, and a cigarette butt was burning in his lips*).

The immobility of the body as a sign of the deep inner experience of the heroes is represented by the verbs *скаменіти*

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

(S. Hill); *Willcox was now pale with anger* (D. Lodge); *Once or twice I have heard her begin to tell the story of those days to some young man, but then halfway through a sentence she would go white with anger, knock back her gin and go silent* (N. Bartlett).

Anger is usually a healthy human emotion, but when it gets out of control, it can be destructive, incinerating. Anger can make a person feel as if he is at the mercy of an unpredictable and powerful emotion, compared to the element of fire. The emotion of anger in such sentences in English is verbalized by such verb-noun combinations as: to burn with anger, anger flashes, anger flared, explodes with anger, to be aflame (with) anger as in the sentences: *Her eyes are burning with anger* (J. Ladder); *Anger flashes across Hank's face* (H. Williams); *Anger flared in Elizabeth's eyes* (Samuel S Thomas); *Her cheeks were aflame with anger* (Cambridge English Corpus).

Anger acquires human qualities, it can speak (*anger spoke*), it can be heard (*to hear the anger*), but it is difficult to control (*hard to control one's anger*): *Her anger and defiance spoke for all of them* (L. Hogan); *You could hear the anger in his voice. She found it hard to control her anger* [20]; *You need to control your anger* (Cambridge English Corpus).

Thus, a significant part of human communication is made by verbal and nonverbal components. The emotion of anger, changing into an affective state, has a negative effect on the ability to think and interferes with decision-making. When a person experiences this emotion, he is capable of impulsive actions. The emotional state of anger can be represented by various means - both with the direct nomination and paralinguistic expression of anger, description of the state, features of speech, voice, gaze that contain an emotional component in their semantic structure.

REFERENCES:

1. Berkovits L. Aggression: causes, consequences and control;

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

- per. from English - SPb: Prime-Evroznak, 2001.512 p.
2. Vezhbitskaya A. Language. Culture. Knowledge: monograph. Moscow: Education, 1996.300 p.
 3. Izard K. Psychology of emotions. Kiev; Moscow; Kharkiv; Minsk; SPb., 2012.464 p.
 4. Ilyin E.P. Emotions and feelings. SPb., 2001.S. 58.
 5. Kononenko V.I. Concepts of Ukrainian discourse: a monograph. Kyiv-Ivano-Frankivsk, 2004. 248 p.
 6. Kost I. Y. Mechanisms of verbalization of the emotional state of man in the Ukrainian prose text // Scientific notes of the Taurida National University named after V.I. Vernadsky. Series "Philology. Social Communications", vol. 24 (63), № 4, part 2, 2011. P. 279-284.
 7. Mikula O.I. Representation of the emotional concept of Anger (on the material of short prose) / O.I. Mikula // Odessa Linguistic Bulletin. - 2017. - Edition 9 (1). - P. 157-160. [Electronic resource] – access mode: online http://nbuv.gov.ua/UJRN/olinv_2017_9%281%29__35.
 8. Dictionary of Modern English: in 2 volumes; ed. L.P. Popova. T. 1 Moscow, 1992 – 626 s.
 9. Dictionary of the Ukrainian language: in 11 vols. / Institute of Linguistics; Goal. ed. count I.K. Belodid. Kyiv, 1970-1980.
 10. Cambridge Dictionary. [Electronic resource] – access mode: online <https://dictionary.cambridge.org/>.
 11. Oxford Dictionary. [Electronic resource] – access mode: online <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>.
 12. Webster Dictionary, [Electronic resource] - access mode: on line *the anger the anger* <https://www.merriam webster.com/dictionary/rage>.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Кобута С.С.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов і перекладу
Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника,
Івано-Франківськ*

GAMIFICATION IN LINGUISTIC COMPETENCE ACQUISITION: DISTANCE-LEARNING REALITY

GBL (game-based learning) is an educational approach which allows its users to overcome the standard curriculum limitations and bring in a fresh air of excitement and motivation into the traditional learning agenda. In academic circles it is defined as a type of a gameplay that promotes active learners involvement through exploration and experimentation, as well as cooperation or competition. Plainly speaking, GBL brings in games into places deemed to be serious (such as language learning, for example). Undoubtedly, GBL should not be treated as a panacea to cure all the educational problems of the past, neither should it be perceived as a revolutionary method to replace the traditional classroom activities. On the contrary, GBL is most effective when used in a moderate amount in a perfect ratio to long-lasting pedagogical methodology.

GBL has been a topical issue for higher education institutions since the second half of the last century [5] as the emergence of new teaching and learning models urged educators to adapt to the needs of learners in order to create conditions suitable for developing more motivating and innovative practices [5]. Since 2010's, GBL has been in close correlation with the term 'gamification' which is all about utilizing gameful design in various contexts for inducing experiences familiar from games to support different activities and behaviors [3]. Since the technological breakthrough happened in the field of media and communication, and since the Internet was introduced as an effective 'tool' in the learning process, 'gamifi-

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

lot of time and does not always guarantee success) or forsaken altogether. Team-work games are next to non-existent, the same applies to the games aimed at speed and, therefore, competitiveness (the teaching staff has to take into account possible technical mishaps like glitching, lagging, poor connection, lack of access to video or audio features of gadgets etc.) The only category of gaming strategies that remains relative safe in the online-studying format is story-telling/discussions of all kinds. Yet, if used too often, even the most interesting activity becomes dull and too familiar.

Both technology oriented and classroom oriented games play a significant role in the process of foreign language mastery as they are quite adaptable while working on a learning objective and serve the needs of a certain individual, group or class. They prove to be effective; however, the students' participation should be voluntary to ensure that the gamification retain as a "game-like" activity. When forced, students might be unwilling to try new things and they may fail to overcome the fear of making mistakes. [1]. Moreover, introduction of games into the classroom is highly dependent on the learners' personalities and their perception of a 'game' as such [7], since it might be considered an inconvenience, a hindrance, a distraction or even a waste of time.

In conclusion, GBL, a.k.a gamification, is a valuable addition to traditional ways of language teaching and learning. Under certain circumstances games motivate and improve learners performance. Yet, the online-studying format inhibits possibilities of gamification. The language-learning apps are helpful only to a small extent and they do not fully correlate with the very aim of gamification as such: to bring excitement to the class and make linguistic competence acquisition enjoyable. The traditional gaming strategies suffer from great limitations imposed by the online format. Therefore, to achieve the best result possible it is up to educator to decide the extent of usage of gaming elements in order to create a meaningful

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

and effective learning environment (both online and offline), while still relying on their knowledge about their students' psychology and their needs, objectives and outside-classroom context.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Andharini Dwi Cahyani. Gamification approach to enhance students engagement in studying language course [Електронний ресурс. Режим доступу:https://www.researchgate.net/publication/303499265_Gamification_Approach_to_Enhance_Students_Engagement_in_Studying_Language_cours]
2. Deborah Healey. Gamification [Електронний ресурс.Режим доступу:<https://www.deborahhealey.com>]
3. Jenni Majuri, Jonna Koivisto, Juho Namari. Gamification of education and learning: A review of empirical literature [Електронний ресурс. Режим доступу:https://www.researchgate.net/publication/327438074_Gamification_of_Education_and_Learning_A_Review_of_Empirical_Literature]
4. Jorge Francisco Figueroa Flores. Using Gamification to Enhance Second Language Learning [Електронний ресурс. Режим доступу: <https://revistes.ub.edu/index.php/der/article/view/11912>]
5. José-María Campillo-Ferrer, Pedro Miralles-Martínez, Raquel Sánchez-Ibáñez. Gamification in Higher Education: Impact on Student Motivation and the Acquisition of Social and Civic Key Competencies [Електронний ресурс. Режим доступу: <https://ideas.repec.org/a/gam/jsusta/v12y2020i12p4822-d370758.html>]
6. Michael Sailer, Lisa Homner. The Gamification of Learning: a Meta-analysis [Електронний ресурс. Режим доступу:https://www.researchgate.net/publication/335189630_The_Gamification_of_Learning_a_Meta-analysis]
7. Se He Hwang. Students' Perceptions about Gamified Methods in English as a Second Language Acquisition [Електронний ресурс. Режим доступу: <https://scholarworks.uark.edu/etd/2774/>]

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Магас Н.М.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов*

*Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ*

MENTAL MODELS IN CULTURES AND LANGUAGES

According to [Johnson-Laird & Byrne 1991] mental model is an internal model of the state of affairs that the premises describe. It is an extensional representation of a situation, a state of affairs, or a premise, which consists of a finite number of tokens [3].

When referred to in language processing, mental models are very often defined as a mental construct describing the knowledge a person has about a particular domain of the world [2]. This definition is more or less equivalent to a general concept of background knowledge and rarely more specified than that. Experimental evidence showing that “mental models” exert an influence on language processing amounts more or less to evidence on the general relevance of world knowledge. This is surely the most general, least debatable, and thus least helpful definition. What a theory of Mental Models should really give us, is a tool to represent or even formalize the way background knowledge is applied in human language processing [2].

Mental models provide a unified account of deductive, probabilistic, and modal reasoning. People deduce that a conclusion is necessary – it must be true – if it holds in all of their models of the premises; they infer that it is probable – it is likely to be true – if it holds in most of their models of the premises, and they infer that it is possible – it may be true – if it holds in at least one of their models of the premises [4]. Thus, speaking about the concept of truth, mental models of understanding in Ukrainian and English can incorporate and represent the true or unreal states of affairs.

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

університету «Острозька академія», серія «Філологія», вип. 1(69), ч. 2, 2018, Р. 3-5.

2. Hemforth Barbara, Konieczny Lars. *Language Processing: Construction of Mental Models or More?*. Available from:https://www.researchgate.net/publication/235711370_Language_Processing_Construction_of_Mental_Models_or_More.

3. Shira Elqayam. *Mental Models, Model-theoretic Semantics, and the Psychosemantic Conception of Truth* // *Philosophia Scientiæ*. Available from:<file:///C:/Users/win10/Downloads/philosophiascientiae-544.pdf>

4. *The mental model theory of thinking and reasoning* / Phil Johnson-Laird and Ruth Byrne// *MENTAL MODELS WEBSITE!* Available from:<https://mentalmodelsblog.wordpress.com/the-mental-model-theory-of-thinking-and-reasoning>

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Мисько С.В.

*викладачка кафедри перекладу та філології
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ*

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ТА КОМУНІКАТИВНИХ ВМІНЬ У СТУДЕНТІВ НА ОНЛАЙН ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Тема є актуальною, оскільки сучасна молодь прагне швидко і якісно оволодіти іноземною мовою, зокрема усним мовленням, а використання відеоматеріалів здатне істотно підвищити рівень навчання студентів. Так як в умовах пандемії студенти змушені перейти на дистанційне навчання, яке дуже часто є причиною зникнення мотивації, викладачі повинні старатися робити все для того, щоб такий тип заняття не був нецікавим і відбувався в невимушеній атмосфері, проте спонукав студентів до вивчення нового матеріалу.

Зрозуміло, що для методики навчання іноземним мовам надзвичайно важливо знати, як відбувається засвоєння мовного матеріалу, як студент реагує на ті чи інші прийоми навчання, які закономірності засвоєння другої або третьої мови. У всіх формах навчання повинен переважати комунікативний підхід, оскільки він вирішує проблему мовного бар'єру і сприяє швидкій адаптації студентів. Автентичні відеоматеріали виступають важливим фактором формування іншомовної компетентності в аудіюванні.

Розуміння іноземної мови на слух, зокрема німецької, – багаторівневий процес, результат якого залежить від низки факторів психологічного та лінгвістичного характеру. Очевидно, що людська пам'ять зберігає безліч фразових стереотипів та різних моделей, які вже сформовані у нас

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

рідною мовою. Так, наприклад, у структурах синтаксису німецької мови є багато специфічних явищ, властивих лише їй. Для того, щоб сприйняти і зрозуміти німецьку на слух, у пам'яті студентів повинна зберігатися модель речення, яке аудіюють. У цій моделі повинні відображатися певні мовні правила, лексико-граматичні схеми поєднання слів, необхідні для правильного кодування та декодування тексту. Так, вчені виділяють такі рівні розуміння мови на слух:

- 1) розпізнавання;
- 2) розбірливість;
- 3) смислове сприйняття інформації [2].

Весь процес засвоєння усної мови представляє собою механізм перекодування отриманого масиву інформації.

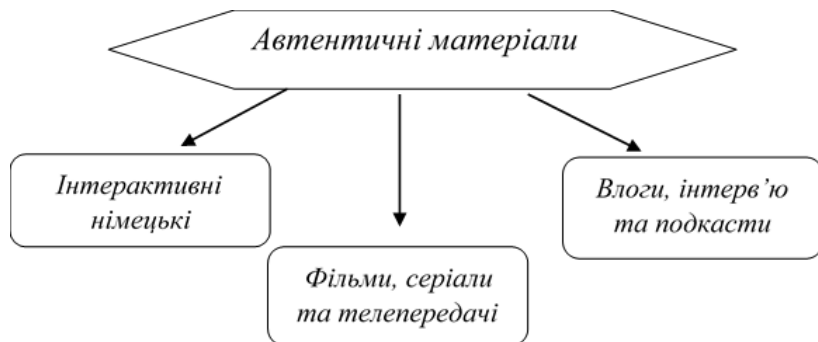
Необхідність перенести весь освітній процес в онлайн-формат застала зненацька багато ВНЗ України. Так, в умовах пандемії студенти вже другий рік поспіль змушені навчатись дистанційно, що не можна не враховувати при виборі методів та форм вивчення мови. Використання автентичних відеофрагментів дозволяє вирішити відразу кілька завдань: створення мовного середовища на занятті, включення усіх каналів сприйняття інформації (візуального, аудіального, кінестетичного) та релаксація. Окрім того, студенти можуть переглядати відео неодноразово, що прискорює процес оволодіння ними лексикою, граматиною та іншими рівнями мови.

Під «автентичними» розуміються матеріали, що створюються носіями мови, але надалі без будь-яких змін застосовуються у навчальному процесі, орієнтованому на комунікативний підхід до вивчення іноземної мови поза мовним середовищем [3].

Вивчаючи мову на основі автентичних відеоматеріалів, студентам слід звертати увагу на розстановку пауз, правильну

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

інтонацію, виділення важливих елементів за допомогою наголосу, ритміко-інтонаційний малюнок сказаного. Крім того, важливу роль відіграє міміка та жести оратора. Так, вчені-психолінгвісти радять у прямому розумінні «наслідувати» носіїв мови: повторювати фрази, намагатися імітувати не тільки вимову звуків, а й інтонацію, манеру, міміку. Така методика є досить дієвою, оскільки артикуляційний апарат швидше звикає до нових поєднань звуків, що сприяє викоріненню акценту.

1. До інтерактивних німецьких підручників можна віднести всі книги та посібники видавництва *Hueber* [7], а саме такі серії: «Menschen», «Beste Freunde», «Menschen im Beruf», «Planet», «Momente», «Akademie Deutsch», «Schritte international» та ін.

Переваги роботи з даними підручниками полягають в тому, що це компактні курси з живою сучасною мовою, які націлені на практичне застосування німецької у побуті та на роботі. Кожна серія ділиться на рівні, що спрощує вивчення мови. Окрім цього, посібники містять мультимедійний пакет: аудіо диски до підручника та робочого зошита, DVD-Rom з додатковими вправами, відеоматеріалами та завданнями.

Грунтуючись на результатах новітніх досліджень у галузі

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

психології навчання та нейродидактики, автори видання розробили спеціальні завдання та вправи, що дозволяють швидше та ефективніше вивчати німецьку мову. Захоплюючі історії, інтегрований лексикон у картинках, мультимедійні компоненти для роботи в аудиторії та вдома перетворюють вивчення німецької мови на цікавий та захоплюючий процес.

2. Не менш важливим фактором при засвоєнні іноземної мови є перегляд фільмів та серіалів в оригіналі. По-перше, слід обирати фільми, які відповідають рівню володіння мови. Дослідження показують, що краще відмовитися від перегляду відео з субтитрами, оскільки вони відволікають і зменшують ефективність засвоєння нової лексики. По-друге, підбирати матеріал потрібно так, щоб студенту був зрозумілий загальний сюжет і більшість слів, оскільки постійно зупиняти відео і перекладати кожен фразу – марне заняття. Бажано дивитися вже знайомий сюжет.

Виходячи з особистого досвіду, одним з популярних сайтів з німецькими фільмами та серіалами є <https://www.daserste.de/> (медіатека німецького телеканалу «*Das Erste*») [6]. На платформі представлений надзвичайно великий вибір відеоматеріалів на різний смак, починаючи з новин і закінчуючи фільмами-детективами, наприклад, «*Tatort*», «*Mord mit Aussicht*» та багато інших.

3. Велику роль у засвоєнні усного мовлення відіграє перегляд коротких відео, влогів, інтерв'ю та прослуховування подкастів. Важливо підбирати саме той відеоматеріал, теми якого дійсно цікаві аудиторії. Сьогодні такі відеоролики широко представлені на Youtube. Так, популярним каналом з вивчення німецької мови є «*Easy German: Learn German From the Streets!*» [8]. Над створенням матеріалу працює команда професіоналів-викладачів з метою навчити усіх бажаючих говорити німецькою мовою так, як нею говорять на вулицях

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Берліну. Відео виходять кілька разів на тиждень та поділені на рівні (advanced та beginners). Ведучі беруть інтерв'ю у людей прямо на вулиці, що дає змогу почути живу мову з усіма діалектами та просторіччями, обговорюються цікаві теми повсякденного життя. Самі відеоролики короткі і тривають близько 10-15 хвилин, що не перенавантажує слухача.

Відповідно до лексичних тем, які вивчаються за програмою, можна підбирати і інші тематичні відео з наступних Youtube-каналів: «Deutsch lernen mit der DW», «WDR», «Hallo Deutschschule», «Online Languages», «Andrea Thionville», «Learn German», «Deutsch ist cool!» та інші.

Після занять з використанням автентичного відеоматеріалу студентам можна запропонувати практичні завдання (вправи) на лінгвістичних платформах «<https://learningapps.org/>» [4], «<http://www.goethe.de>» [5], «<https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s2055>» [9] та «<https://quizlet.com/>» [10], де потрібно з'єднати частини речень, вставити правильні слова, продовжити висловлювання, виконати завдання на аудіювання та ін.

Підсумовуючи все вищезазначене, можемо виділити такі плюси даного виду роботи:

- постійна практика «активного слухання», а у випадку з відеоматеріалами поєднуються різні канали сприйняття інформації (візуальний і аудіальний);
- сучасна жива лексика (а не застрілі вирази з книжок);
- ситуативність (студентам стає зрозуміло, коли варто вжити той чи інший вислів, в якій саме ситуації він є доречним);
- «природне» мовне середовище,
- справжня вимова від носія, без акцентів;
- необхідне культурно-мовне середовище (мовна картина світу);
- лінгвістична та екстралінгвістична інформація з різних

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

сфер життя суспільства;

- тренування синхронного перекладу;
- задоволення від процесу вивчення мови.

Таким чином, використання автентичного відеоматеріалу на заняттях з вивчення німецької мови є надзвичайно ефективним шляхом до формування іншомовної компетентності студента в аудіюванні, має безліч позитивних сторін та є зручною і дієвою формою навчання на онлайн заняттях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Динесович Н. Ф., Сацук А. П. Психологические особенности восприятия и понимания иноязычной речи на слух // Брест, БрГУ им. А. С. Пушкина.
2. Зимняя И.А. Психологическая характеристика студента и ее учет в обучении иностранному языку // Интенсивное обучение иностранным языкам в высшей школе. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1987.
3. Кравченко Т. М. Використання автентичних матеріалів у процесі формування іншомовної компетенції / Т. М. Кравченко, А. М. Габовда // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія : Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород : Говерла, 2012. – Вип. 25. – С.101-103.
4. <https://learningapps.org/>
5. <http://www.goethe.de>
6. <https://www.daserste.de/>
7. <https://www.hueber.de/>
8. <https://www.youtube.com/channel/UCbxb2fqe9oNgg1AoYqsYOtQ>
9. <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055>
10. <https://quizlet.com/>

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Подольак У.С.

*викладач кафедри перекладу та філології,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Дистанційна освіта. Дехто з нас навіть не замислювався, що настане час, коли особисто стане учасником цього процесу. «Дистанційне навчання» сьогодні на устах у кожного, як у здобувачів освіти усіх ланок, починаючи з дошкільної освіти, так і у їхніх батьків, вихователів дитячих садочків, учителів, викладачів, адміністрації, і навіть у пересічних громадян. Кожен з них є учасником цього процесу. Але найбільша відповідальність за організацію дистанційного навчання лягла на плечі педагогів. Адже саме їм, насамперед, довелося самостійно і мобільно опанувати онлайн-сервіси, інтернет-ресурси, а потім дистанційно навчати своїх учнів та їх батьків. Учні швидше адаптувалися, адже онлайн-середовище для них звичне.

Глобальні процеси, які відбуваються у світі, стають каталізатором реформування системи вищої освіти України. Відбувається зростання академічної мобільності, уніфікації навчальних планів і методів навчання, широкого поширення набувають елементи дистанційної освіти. Більшість освітніх установ реорганізовується згідно з розвитком та використанням інформаційних технологій у поширенні знань. Одним з основних проявів і наслідків глобалізації є посилення конкуренції у різноманітних формах, зокрема і в освіті. Тому сучасна парадигма вищої освіти та входження України в європейську і світову спільноту вищої освіти зумовили впровадження інноваційних підходів до забезпечення якості освіти. Карантинні обмеження посилили потребу в нових

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

підходах до навчання, до широкомасштабного впровадження онлайн-технологій, ґрунтовних змін у методичних підходах, що забезпечили б ефективне поєднання безпосередньої та опосередкованої форм взаємодії студентів і викладачів [5].

Зважаючи на поширення у світі пандемії корона вірусної хвороби (COVID-19), спричиненої SARS-CoV-2, запровадження Кабінетом Міністрів України 16 березня 2020 р. карантину й заходів для боротьби з епідемією, гостро постало питання організації освітнього процесу в закладах освіти у період пандемії. Ученими Відділення загальної середньої освіти Національної академії педагогічних наук України, а саме Інституту педагогіки (Бурда & Васильєва, 2020), Інституту інформаційних технологій і засобів навчання (Овчарук & Іванюк, 2020а; Овчарук & Іванюк, 2020 б) та Інституту обдарованої дитини (2020) НАПН України, оперативно здійснено низку досліджень, які передбачали з'ясування ступеня готовності закладів освіти і педагогів здійснювати навчання за відсутності безпосереднього контакту вчителя з учнями та учнів між собою, визначення технічних, організаційних, методичних труднощів, які яскраво проявилися під час дистанційного навчання, його сильних сторін та недоліків, а також окреслення шляхів подальшого розвитку [3]. Хоча з деяких причин ці дослідження не можна вважати достатньо репрезентативними, все-таки їх результати можуть слугувати вірогідною основою для таких найістотніших узагальнень і висновків. Варто пам'ятати, що сьогодні дистанційне навчання в Україні може повноцінно розвиватися тільки за наявності таких основних складових: нормативно-правової бази; контингенту студентів; кваліфікованих викладачів; навчальних програм і курсів; відповідної матеріально-технічної бази (апаратного і програмного забезпечення, високошвидкісних ліній зв'язку); фінансової

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

підтримки; розробки критерії якості. Нині в Україні працює понад 16,3 тисячі шкіл. Українське міністерство з питань цифрової трансформації ще влітку провело дослідження і з'ясувало, що 60 відсотків шкіл (9773) мають підключення до інтернету за допомогою оптоволоконних технологій, а 40 відсотків (6544) - взагалі не підключені до інтернету. З них 2 тисячі шкіл розташовані в населених пунктах, що не мають жодного оптичного провайдера [5].

Одним із істотних чинників, який негативно вплинув на можливість успішно організувати і повсюдно здійснити дистанційне навчання онлайн, виявилася відсутність якісного інтернет-зв'язку. На цей фактор вказала більш ніж половина усього загалу вчителів і учнів з різних регіонів України, які долучилися до дослідження (а таких налічувалося близько 2 тис. осіб). Ці дані суголосні з офіційними даними Міністерства цифрової трансформації України (2020), згідно з якими лише 60% шкіл нашої країни під'єднані до інтернету за допомогою оптоволоконних технологій. Решта шкіл такого під'єднання немає. Ще один істотний негативний фактор із технічної категорії – це недостатнє забезпечення учасників освітнього процесу необхідною повно-цінною комп'ютерною технікою (близько 60% респондентів охарактеризували таке забезпечення як часткове, а понад 10% – як повністю відсутнє) [1].

Суттєві труднощі у здійсненні дистанційного навчання зумовлені недостатнім попереднім досвідом педагогів у його проведенні та відсутність належної методичної підготовки для організації. Учителям бракувало інформованості про освітні онлайн-ресурси, які можна було використовувати у такій ситуації, а також умінь добирати й ефективно застосовувати відповідні технології навчання. Значні труднощі були пов'язані із забезпеченням оперативного педагогічного

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

управління навчальною діяльністю учнів, здійсненням контролю й оцінювання результатів цієї діяльності в змістовому, організаційному і технологічному аспектах. Не сприяв ефективності дистанційного навчання і недостатній рівень інформаційно-комунікаційної компетентності деяких педагогів і учнів (за їх власним визнанням).

Одним із них є забезпечення усіх учасників освітнього процесу надійним інтернет-зв'язком і необхідними цифровими засобами спілкування для ефективної роботи в режимі онлайн. Другий важливий напрям – створення якісно-го, всеосяжного, все доступного базового контенту, який давав би можливість педагогам не лише використовувати готові технології, а й вибудовувати власні онлайн-системи навчання предмета. Третій напрям – здійснення підготовки кожного вчителя – і нинішнього, і майбутнього – до ефективної роботи в умовах дистанційного навчання, забезпечення сформованості необхідних для цього методичної, інформаційно-технологічної та інших компетентностей [2].

І насамкінець – важливе запитання, яке поки що залишається відкритим: «Яким є майбутнє дистанційного навчання?» Чи стане воно панівним у всьому освітньому просторі, поступово витіснивши і замінивши все, що ми мали до цього часу? Адже вже зараз доводиться чути непоодинокі прогнози, які малюють майбутнє освіти без школи і вчителя, а лише з учнем, який сидить за комп'ютером і навчається й розвивається самостійно, використовуючи над можливості цифрового освітнього простору для конструювання і реалізації власної освітньої траєкторії. Чи не поспішними є подібні прогнози? Адже досі ми не маємо достатніх і однозначних результатів психолого-педагогічних, фізіологічних та інших досліджень щодо особливостей такого навчання, його можливостей і впливу на розвиток різних сфер особистості

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

учня, що мало б бути підставою для виважених висновків. Система дистанційного навчання в Україні наразі перебуває лише на стадії [4].

Становлення, але за умови використання світового досвіду, поєднання прогресивних технологій дистанційної освіти з кращими технологіями та методами класичних форм навчання, в перспективі вона може набути стрімкого розвитку. Широке впровадження і розвиток дистанційної освіти в Україні потребує вирішення комплексу завдань за такими напрямками, як управлінсько – організаційне забезпечення; матеріально-технічне та фінансове забезпечення; кадрове забезпечення потреб дистанційної освіти; методичне забезпечення з урахуванням специфіки дистанційного навчання; просування дистанційної освіти на освітньому ринку та ринку праці. Отже, на сьогодні дистанційна освіта в Україні перебуває на етапі впровадження і використання в освітньому процесі вищих навчальних закладів. Система дистанційного навчання не замінить традиційну систему вищої освіти, а доповнюватиме її, і, водночас, матиме вплив на розвиток освіти як в Україні так і в усьому світі, та удосконалення української системи вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Адамова І. Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми / І. Адамова, Т. Головачук // Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. праць. – Полтава : Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, 2012. – Вип. 10. – С. 3–6.

2. Штихно Л.В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти. «Young Scientist», № 6 (33), 2016. С. 489-493.

3. Особливості функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Тернопільському національ-

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

ному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського МОЗ України / М. М. Корда, А. В. Чорномидз, А. Г. Шульгай, А. І. Машталір // Медична освіта. – 2020. – № 4. – С. 32–37.

4. Долинський Є.В. Дистанційне навчання - одна з прогресивних форм підготовки фахівців / Є.В. Долинський // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць. Вип.42 / За заг. ред. проф. Матвієнко О.В. - К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. - С. 202-207.

5. Карпенко М.М. Розвиток дистанційного навчання як відповідь на сучасні виклики для України [Електронний ресурс] / М.М. Карпенко // Стратегічні пріоритети.–№4(33).–2014.– Режим доступу: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/18-1435918091.pdf>.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Пуш О.М.

старший викладач

кафедри перекладу та філології

ЗВО «Університет Короля Данила»,

м. Івано-Франківськ

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОНЛАЙН ОСВІТИ

Пандемія COVID-19 змінила темп та ритм життя у всіх сферах економічного, духовного, освітнього просторів. Поширення хвороби спонукало уряди багатьох країн світу перевести освітній процес на дистанційну форму. Значна частина закладів вищої освіти у світі перейшла на дистанційну форму освіти. Пандемія COVID-19 та пов'язані з нею карантинні обмеження продемонстрували переваги й недоліки технологій дистанційного навчання та можливостей їх застосування у закладах вищої освіти. Непередбачувані умови, що склалися внаслідок пандемії COVID-19, ускладнили процеси навчання не лише в Україні, а й у світі. У період пандемії 1,57 млрд. здобувачів освіти в світі, що становить 90 відсотків їх загальної кількості, були змушені залишатись вдома [1].

Тому пошук альтернативних способів навчання й інноваційних рішень стали головними пріоритетами діяльності органів державного управління у сфері освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом проблемі дистанційного навчання приділяється велика увага в науковій літературі. Дистанційна система знаходиться у центрі уваги наукових кіл, і сучасні тенденції свідчать про активізацію досліджень у цій сфері. Зокрема теоретичними, методологічними та методичними проблемами дистанційної освіти займалися такі науковці як В. Кухаренко, С. Вітвіцька, А. Петров та інші. Тематика публікацій про вищу освіту стосується переважно семи тем: онлайн-навчання; інтернаціоналізація освіти; наукові дослідження та

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

конференції; фінанси; стратегія, якість освіти та взаємодія з державою [2].

В Україні також у закладах вищої освіти було запроваджено дистанційне навчання. Така форма освітнього процесу не нова для нашої країни. В Україні дистанційне навчання активно впроваджується з 2002 р. У багатьох вищих навчальних закладах України впроваджено програмну платформу MOODLE (систему управління дистанційним навчанням), яка дозволяє здійснювати дистанційне навчання [3].

Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян, вчителів, учнів та їхніх батьків.

Після тимчасової розгубленості всім довелось прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій, але питання розвитку дистанційної освіти набуло неабиякої актуальності.

І хоча дистанційне навчання не є заміною очного та ніколи не планувалось на довгострокову перспективу, воно може стати ефективним інструментом не тільки під час карантину.

Дистанційне навчання - це форма організації навчального процесу, що за рахунок використання ІКТ може бути реалізована як в умовах географічної віддаленості студента і викладача, так і безпосередньо в університеті для формування самостійної діяльності студента щодо засвоєння програми навчання за фахом.

Однак на практиці заклади вищої освіти стикнулись з низкою проблем щодо організації якісного дистанційного навчання. З проблемами швидкої адаптації до умов пандемії стикнулись три зацікавлені сторони у сфері вищої освіти:

- 1) державні інституції;
- 2) студенти;

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

3) науково-педагогічні працівники [4].

Студентство закладів вищої освіти (ЗВО) мало психологічні та організаційні труднощі у пристосуванні до віддаленого навчання. За результатами опитування, проведеного Державною службою якості освіти України у період пандемії (навесні 2020 року) серед студентів і науково-педагогічних працівників, *здобувачі вищої освіти* стикаються з наступними проблемами:

- відсутність безперебійного доступу до мережі Інтернет;
- ризик необ'єктивного оцінювання;
- недостатня самоорганізація; нерегулярність комунікації з викладачем;
- відсутність необхідної техніки вдома;
- відсутність необхідних навичок роботи з технікою та дистанційними технологіями.

Труднощі дистанційного навчання з точки зору *науково-педагогічних працівників* наступні:

- відсутність «живого» контакту між викладачем і студентом;
- недостатнє технічне забезпечення освітнього процесу;
- недостатній рівень володіння учасниками освітнього процесу засобами інформаційних і комунікаційних технологій;
- ризик проявів академічної не доброчесності;
- ризик необ'єктивного оцінювання студентів;
- відсутність досконало розроблених он-лайн курсів;
- ризик використання он-лайн курсів сумнівної якості в умовах екстреного розроблення матеріалу та неможливості повноцінного його обговорення на засіданні кафедри [5].

При дистанційній формі навчання треба враховувати певні комунікаційні обмеження:

- певна ізольованість студента у віртуальній академічній групі;

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

- обмеження, що перешкоджають розвитку групової комунікації, групової єдності;
- технічні засоби групової комунікаційної діяльності викладача і студента створюють штучний і неповноцінний, у традиційному розумінні, комунікативний простір;
- невміння точно і зрозуміло висловлювати свої думки, особливо в чатах і коротких повідомленнях;
- труднощі короткого формулювання та стислого аргументування своєї позиції під час навчального процесу, особливо у чатах та відеоконференціях.

При такому стані речей стає необхідним мати у виші хоча б «кістяк» фахівців з дистанційного навчання:

- координатор-консультант з питань дистанційного навчання – володіє знаннями з методики викладання й організації навчального процесу, і розбирається в можливостях системи управління навчанням (наприклад Elearn);
- головний розпорядник (методичний адміністратор) системи дистанційного навчання – володіє практичними навичками створення, введення і корегування інформації та здійснює всі дії в системі дистанційного навчання;
- технічний адміністратор – забезпечує працездатність системи дистанційного навчання та реалізує необхідні технологічні рішення.

Для розвитку дистанційного навчання потрібні чималі обсяги інвестицій, які дозволять придбати необхідне обладнання, а також навчати не тільки професорсько-викладацький склад, а й адміністративний персонал і технічних фахівців. Сьогодні основне завдання тих, хто управляє процесом впровадження і використання сучасних освітніх технологій, зробити цей процес максимально ефективним і мінімізувати помилки, для чого необхідно якомога активніше обмінюватися накопиченим досвідом закладів вищої освіти.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

За дослідженням освітнього омбудсмена (квітень 2020 року), сервіс для обміну повідомленнями Viber був найбільш популярним інструментом для організації дистанційного навчання на початку карантину, а отже, педагоги давали завдання на самостійне опрацювання матеріалу, а це не можна назвати повноцінною освітою. За моніторингом ДСЯО, тенденція до лідерства серед месенджерів (типу Viber, WhatsApp, Telegram) зберігається – ними користуються 83% опитаних педагогів, але чимало (75%) використовують засоби для відеоконференцій (Zoom, Skype), а також спеціальні навчальні програми (Google Classroom, Microsoft Teams тощо) – 75%. Досі більше 60% педагогів використовують телефонний зв'язок та електронну пошту (майже 40%).

В умовах, що склалися, необхідно гарантувати безпеку й оптимальні умови для навчання та праці учасникам освітнього процесу та продовження карантинних обмежень і продовження пандемії. Метою є мінімізувати ризики поширення хвороби у закладах освіти, при цьому забезпечивши доступність і якість освіти. Важливо компенсувати негативні наслідки, що їх мала пандемія та викликані нею карантинні обмеження для учасників освітнього процесу, їхнього добробуту, умов праці та навчальних результатів. При цьому особливу увагу треба звернути на представників вразливих груп як серед здобувачів освіти, так і серед викладачів.

Варто зважати на глобальні зміни в освіті, що їх спричинила пандемія та карантин. Світ змінився незворотно, тож потрібно адаптувати систему освіти до роботи з більш інтенсивним використанням дистанційної та змішаної форм навчання. Це може стати шансом вирішити деякі з проблем української освіти, не пов'язані із пандемією (брак кваліфікованого персоналу та навчальних матеріалів, проблеми з доступом до освіти студентів з ізольованих населених пунктів у ЗВО тощо).

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Широке запровадження дистанційної форми освіти у 2020 р., зумовлене поширенням пандемії COVID-19 та необхідністю дотримання всіх карантинних заходів задля збереження здоров'я та життя всіх учасників освітнього процесу, поставило нові виклики перед здобувачами вищої освіти, подолати які необхідно спільними зусиллями всіх зацікавлених сторін із залученням новітніх інтерактивних платформ, та підвищення мотиваційного фактору в здобутті нових знань. Тому система вищої освіти має бути трансформована та пристосована до нових умов. Необхідною є розробка нових підходів та моделей освітнього процесу. Адаптивність студентів та викладацького колективу до специфіки дистанційного навчання передбачає набуття ними цифрових та інших пов'язаних навичок. Науково-педагогічні працівники мають підвищувати свою педагогічну майстерність, розробляти нові он-лайн курси і програми з урахуванням специфіки віддаленого навчання тощо.

Перспективи по-дальших досліджень полягають у вивченні думки студентів щодо освітнього процесу при впровадженні нових методів дистанційного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Webinar: UNESCO Learning Cities respond to COVID- 19. URL:<https://en.unesco.org/events/webinarunesco-learning-cities-respond-covid-19> (дата звернення: 17.01.2021).

2. Бакіров В., Огарков М. Пандемія може назавжди змінити вищу освіту. Дзеркало тижня. 16 січня 2021. URL:https://zn.ua/ukr/EDUCATION/pandemija-mozhe-nazavzhdi-zminiti_vishchuosvitu.html (дата звернення: 17.01.2021).

3. <http://www.dut.edu.ua/ua/1032-pro-distanciynе-navchannya-organizacijno-metodichniy-centr-novitnih-tehnologiy-navchannya>

4. Олешко А.А., Бондаренко С. М., “Удосконалення

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

системи дистанційного навчання у вищій школі в умовах пандемії covid-19. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації» : тези доповідей, 10 листопада 2020 р. Київ : КНУТД, 2020. 189 с. С. 78 – 79

5. Інформаційно-аналітична довідка про результати опитування щодо стану використання технологій дистанційного навчання у закладах вищої освіти України: Державна служба якості освіти України, 2020.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Пушик Н. В.

старший викладач

кафедри перекладу та філології

ЗВО «Університет Короля Данила»,

м. Івано-Франківськ

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ПРАКТИКИ МОВЛЕННЯ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У сучасних умовах пандемії COVID-19 навчання часто відбувається у дистанційному форматі з використанням досягнень інформаційних технологій: інтернет-платформ, мультимедійних систем, використовуючи різного роду цифрові носії інформації та ін. Сучасні студенти потребують особливого підходу та висококваліфікованих викладачів для успішного засвоєння нових знань і формування нових навичок. Безсумнівно, що використання інтернет-ресурсів надає доступ до різноманітних бібліотек, навчальних платформ, що суттєво спрощує навчальний процес. Більшість програм дистанційного навчання дозволяють студентам самостійно планувати час та місце навчання й відповідальніше ставитись до самого процесу. Вони вчаться працювати без постійного керівництва та моніторингу інструктора, що створює виклик для невмотивованих студентів [11].

Основою при навчанні з практики мовлення у сучасній вищій школі є комунікативно-діяльнісний підхід. Сутність його полягає у створенні моделей процесу спілкування, близьких до реальних. Спілкування тут виступає метою, способом і засобом навчання іноземної мови. Метою комунікативного навчання мови є спрямованість навчального процесу на розвиток практичних умінь володіння мовою як засобом спілкування у різноманітних життєвих ситуаціях залежно від мети

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

між студентами та викладачами можуть бути радикально змінені. Інтерес викладачів до нових інструментів навчання дозволяє оцінити освітні можливості сучасного обладнання та програмного забезпечення для навчання з іноземної мови. Використання сучасних інформаційних технологій поліпшує мотивацію студентів до навчання, формує відповідальне ставлення до навчання, сприяє самореалізації, розвиває комунікативні навички та міжкультурні компетентності, а також мотивує сильніших студентів допомагати іншим, чим зміцнює взаємодію між студентами, розвиває допитливість та вміння критично мислити.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: [монографія] / В. Ю. Биков. К.: Атіка, 2009. 684 с.
2. Ващенко В. Ю. Аналіз систем керування навчанням і контентом та їх впровадження в навчальний процес / В. Ю. Ващенко, О. В. Дядичев // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2011. № 12 (223), Ч. II. С. 5–17. 26
3. Гулак В.О. Особливості дистанційного навчання англійської мови. Суми: СумДУ, 2019. 35 с.
4. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні року: Постанова від 20 грудня 2000 [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України // Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.
5. Кричківська О. Міжкультурна комунікація у системі сучасних підходів. Наукові записки. Серія: Педагогіка, 2007. № 5. С. 88-96.
6. Кухаренко В. М., Рибалко О. В., Сиротенко Н. Г. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс : навч. пос. / В.М.Кухаренко, О.В. Рибалко, Н.Г.Сиротенко. Х: НТУ «ХП», «Торсінг», 2002. 320 с.
7. Українська наукова інтернет–спільнота. [Електронний

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

ресурс] // Блог української наукової інтернет-спільноти. Режим доступу: [http://www.nauka-online.orgnauka-online.orgnw.nauka online.org/keywords/dystantsiynе-navchannya](http://www.nauka-online.orgnauka-online.orgnw.nauka%20online.org/keywords/dystantsiynе-navchannya)

8. Українська Система Дистанційного Навчання – UDL System [Електронний ресурс] // Ukrainian Dastance Learning System. Режим доступу: <http://www.udl.org.ua>.

9. Adams J. E-learning offer myriad opportunities for rapid talent development [Electronic resource] / Jean Adams // T+D. 2008. March. P. 69-73. Mode of access: <http://yellowedge.files.wordpress.com/2008/03/adams.pdf>.

10. Duffy, J.P. (1997) College online: how to take college courses without leaving home. New York: John Wiley & Sons, Inc.

11. Ryan, M. (1997) 'Education casts wide net'. TechWeb News, October.

12. Strategy for adult home-learners. «British Journal of Language Teaching, (22)» 3, pp151-159.

13. Selman, M. (1988). Learning language at a distance. «TESL Talk, (15)» 3, pp.73- 87.

14. Sole, C. R. & Hopkins, J. (2007). Contrasting Two Approaches to Distance Language Learning, Distance Education, 28(3), pp. 351-370.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Родчин З. Я.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри мовознавства ІФНМУ
м. Івано-Франківськ*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТ-КАРТ І МНЕМОНІЧНИХ ФРАЗ ЗАДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

Підвищення лінгвістичної та професійної компетенції студентів-чужоземців у вивченні української мови як іноземної є однією зі значущих складових методики навчання мови. Проте робота з формування лексичних навичок посідає у вказаному процесі очільне місце, тим паче з опертям на семантику мови на тлі функціонування та послуговування всіма мовленнєвими видами діяльності: читання, аудіювання, письмо, говоріння. На сьогодні в методиці навчання все більше домінує використання різноманітних засобів і прийомів, зосібна інноваційних, що сприяють кращому засвоєнню матеріалу, розвитку пам'яті, уваги, нестандартного мислення студентів тощо.

Саме задля підвищення ефективності вивчення лексики, зокрема нової, застосовуємо мнемонічні фрази й інтелект-карти, так би мовити, певні блок-схеми, котрі відіграють неабияку роль у низці сучасних засобів візуалізації, структурування та систематизації навчального матеріалу. Тож зацентруємо: використання переліченого уможливілює активізацію здатностей студентів щодо генерування нових ідей, а також надихає на пошук нестандартних рішень, допомагає збагатити словник.

Власне, вказане питання неодноразово досліджували як психологи, так і педагоги, однак такі вчені, як: Б'юзен Т. і Б'юзен Б., Василенко Т., Кіндрат І., Оксентюк Н. присвятили вищезгаданому не одну наукову працю.

Інтелект-карти (англ. mind maps) чи «ментальні карти»,

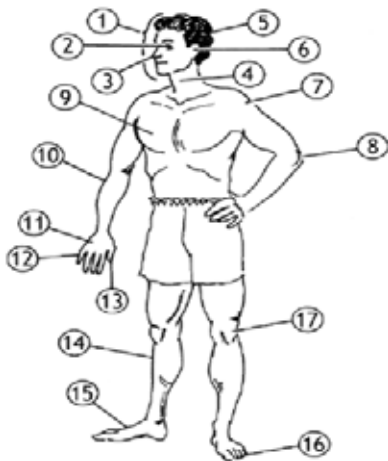
Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

«асоціативні карти», «асоціативні діаграми», «схеми мислення» – це мапи розуму, пам'яті або ж думок, що відображають слова, ідеї чи завдання [1, с. 5]. Вони необхідні для запам'ятовування великого обсягу інформації в процесі навчання чи розробки проєкту. Їх (карти) створюють за спеціальним форматом: усі слова, ідеї, зображення розташовують в інтуїтивному порядку навколо основного об'єкта, який розміщено у центрі. Таке подання відомостей акумулює розумові здібності, зосібна мозкові звивини, та сприяє активнішій роботі.

Підґрунтям створення карт (за Т. Б'юзеном, принцип асоціативного мислення) є зображення певного дерева-схеми, від якого відходять, так би мовити, промені, на котрих розміщено слова, ідеї, образи, поняття, завдання тощо. Крім того, істотним постає те, що блок-схему можна за щораз удосконалювати, з'єднуючи розгалуженими лініями або доповнюючи новою інформацією [3], що вкотре формуватиме цілісну картину про центральний образ.

Задля кращого розуміння вищепереліченого розглянемо на прикладах-вправах кілька варіантів застосування інтелект-карт і мнемонічних фраз.

Вправа 1. Розгляньте малюнок. Доберіть слова з довідки інтуїтивно, підпишіть (*викладач здійснює перевірку*).

ДОВІДКА: Плече, гомілка, обличчя, ніс, око, долоня, лікоть, рука, волосся, шия, вухо, палець, коліно, стопа, грудна клітка.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Передовсім креативним є міркування щодо побудови інтелект-карт у кольорі, зокрема при вивченні родів іменників на позначення органів тіла людини. Особливо такий підхід буде цікавим для першокурсників. До прикладу, іменники чоловічого роду позначаємо синім кольором, жіночого – червоним, середнього – зеленим, що однозначно сприяє кращому запам'ятовуванню лексики.

Вправа 2. Визначте рід запропонованих іменників, утворіть від них форму множини.

долоня – _____; плече – _____;
лікоть – _____;
вухо – _____; рука – _____;
бедро – _____;
око – _____; палець – _____;
коліно – _____;
ніздря – _____; нога – _____;
п'ята – _____;
зуб – _____; щелепа – _____;
ніготь – _____.

Вправа 3. Розгляньте ще раз малюнок. Позначте, які з перелічених органів розміщені на голові.

Безперечно, для студентів старших курсів побудову таких «схем мислення» чи мнемонічних фраз буде ускладнено,

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

тим паче, мова йтиме вже не про побутову лексику, а стосуватиметься професійного мовлення. Так, на четвертому курсі українською вивчають системи організму, органи, як внутрішні, так і зовнішні, захворювання та їхні симптоми.

Доречними в цьому сенсі будуть блок-схеми чи слова -«їжачки» з коренями іншомовного походження: енто-, кард- чи суфіксами -скоп, -граф тощо.

Вправа 4. Утворіть нові слова з частиною «ендокрин», які позначають такі поняття.

- Лікар – _____.
- Пов'язаний із залозами внутрішньої секреції – _____.
- Наука – _____.
- Система людського організму – _____.
- Клініка – _____.
- Відділення – _____.

олог	на
ний	ологічна
ологія	ологічне

Вправа 5. Доберіть назви органів запропонованої системи.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Також методично раціональним убачаємо запис слів, підтверджених певними асоціаціями чи малюнками або графічним схемками чи позначками, що, безумовно, сприяє кращому засвоєнню нової лексики. При цьому асоціація – психологічний зв'язок між окремими думками, уявленнями, внаслідок якого одне почуття, уявлення спричинює інше.

Вправа 6. Проведіть асоціативний ряд 4-5-ма іменниками за зразком і встановіть зв'язок між такими поняттями: поле – гіпс; небо – ретинол.

З Р А З О К:

(поле – футбольне поле – матч – падіння гравця – травма – гіпс;

небо – дощ – грядка – морква – вітамін А).

І насамкінець. Інтелект-карти – це практична річ, яку варто використовувати у навчанні, роботі тощо. Тим паче, їх можна створювати навіть в онлайн-режимі через сервіси Coggle, MindMeister, Bubbl. За допомогою першого є можливість ділитися своїми нотатками з друзями та колегами, щоб працювати над ідеєю разом і одночасно. Так, режим історії дає змогу переглянути доповнення та виправити нововведення, якщо щось було змінено. Друга програма пропонує скористатися вже готовими шаблонами для візуалізації або ж створити власний. Також є можливість працювати з командою в режимі реального часу, що дуже зручно для спільної роботи. Крім проєктування інтелект-карт, у програмі вбудовано доступ-завдання між учасниками карти: делегувати таск конкретній людині, ставити дедлайн і додавати коментар. А третій сервіс дає змогу візуально легко впорядкувати власні ідеї. Простий і лаконічний дизайн чудово підходить для ділових презентацій. А після створення карти навіть є можливість експортувати її у форматі зображення[4; 5].

Таким чином, візуалізація думок за допомогою інтелект-

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

карт або мнемонічних фраз – практичний і ефективний формат відтворення інформації, а також запам'ятовування, зосібна лексики, при вивченні будь-якої іноземної мови. Основне правило, якого варто дотримуватися, – не обмежувати фантазію, що, безперечно, сприятиме розвитку креативного й критичного мислення студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бьюзен Т., Бьюзен Б. Супермышление. Москва. Изд-во «Попурри», 2008. 208 с.
2. Василенко Т. Что такое Mind Maps'ы, как их рисовать. URL:<https://studfile.net/preview/5965301>.
3. Кіндрат І. Використання інтелект-карт у плануванні та організації освітнього процесу // *Нова педагогічна думка*. 2012. № 4. С. 153-156.
4. Інтелект-карта: колаж, який допомагає вчитися. URL: <https://studway.com.ua>.
5. Три сервіси для створення інтелект-карт. URL: <http://vseosvita.ua>.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Федик В. В.

*асистент кафедри перекладу та філології
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ*

«МОДЕЛЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19»

Розвиток дистанційного навчання відбувся ще у період до пандемії, коли широко почала застосовуватися мережа Інтернет. Інтернет допомагає людям спілкуватися з носіями мови через чати та електронну пошту. Дистанційна освіта забезпечує навчання й отримання необхідних знань віддалено від навчального закладу за допомогою освітніх технологій і різних комунікаційних засобів. Є. С. Полат розглядає дистанційне навчання із двох позицій: як форму навчання і як один зі складників всієї освітньої системи. Під дистанційною формою навчання вчений вбачає таку форму навчання, за якої викладач і здобувач освіти здійснюють взаємодію між собою на відстані та зберігаються всі характерні для навчального процесу компоненти (мета, зміст, методи, засоби навчання й організаційні форми), і все це реалізується за допомогою специфічних засобів Інтернет-технологій або інших інтерактивних засобів [4, с.16). О. В. Рибалко вважає, що дистанційна освіта є специфічною організацією навчального та педагогічного процесу, який базується на використанні дистанційних, інформаційних і телекомунікаційних технологій [1, с. 213].

Пандемія COVID-19 вплинула на всі сфери суспільного життя. Однак, сфера освіти однією із перших відчула на собі ці зміни. Стрімкий перехід освітнього процесу в дистанційний формат спричинив необхідність швидкого пристосування до нових умов. Дистанційне навчання стало невід'ємною складовою освітнього процесу з огляду на карантинні обмеження та єдиним можливим засобом для його здійснення. Дистанційне

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

навчання висунуло виклики традиційній формі навчання та викладання іноземної мови. Тому перед викладачами постало завдання оволодіти навичками використання у навчанні засобами інноваційних технологій і їх поєднання з традиційними засобами, формами та методами. З розвитком інформаційних технологій, локальних мереж з'явилися нові можливості навчання, які дозволяють підтримувати освітній процес на належному рівні [6, с. 19].

Особливістю предмету «англійська мова» є те, що основним компонентом навчання є мовленнєва діяльність, до якої відноситься: говоріння, аудіювання, читання та письмо. Завдання предмету полягає в оволодінні мовою, спілкуванням, в формуванні мовно смислової діяльності. Специфіка предмета «Англійська мова» співвідноситься зі специфікою дистанційного навчання, основними особливостями якого є мережева (віддалена) взаємодія всіх учасників навчального процесу і порівняно більший обсяг самостійної роботи, що проводиться в режимі «online», інтерактивність, відбір і структурування навчального матеріалу (автентичні тексти), педагогічні технології та інші [5].

Серед моделей дистанційного навчання для дистанційного вивчення мови доцільно використовувати два різновиди: традиційно-дистанційне й електронно-дистанційне навчання. Характерними особливостями традиційно-дистанційного навчання є асинхронність у часі, постачання навчального матеріалу через пошту та інші засоби передачі інформації. Електронно-дистанційне навчання відбувається асинхронно і синхронно, зв'язок між викладачем і здобувачами освіти й обмін навчальним матеріалом відбувається з допомогою інформаційно-комунікативних технологій [2, с. 72]. Найбільшою популярністю користується модель електронно-дистанційного навчання, тобто онлайн-заняття.

Для підготовки занять викладачі можуть використовувати

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

вати: комплексні ресурси для вивчення іноземної мови (наприклад, <https://www.duolingo.com/>, <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/>, та інші); відеоуроки для вивчення англійської мови (наприклад, <https://www.oxfordonlineenglish.com/>, <https://www.ted.com/> – на якому розміщені оригінальні лекції викладачів, реалізовані професійними аніматорами).

Для проведення онлайн-занять з англійської мови використовуються різні платформи. Серед них Zoom, Google Meet, Classroom, You Tube, Moodle, і т.д. Ці навчальні платформи дають можливість виконувати практичні завдання і отримувати зворотній зв'язок з викладачем. Проведення онлайн-занять є продуктивним, оскільки види діяльності які використовуються подібні до тих, які ми використовуємо на звичайних заняттях. До них належать: дискусії, бесіди, проектна діяльність [3, с. 8]. Всі ці види діяльності спонукають студентів до роздумів і висловлювання думок, сприяють виникненню зацікавленості, творчості, наполегливості.

Ефективним прийомом удосконалення вивчення іноземної мови є тематичні презентації. Їх можна використовувати як для початкового рівня знань студентів, так і для високого. При використанні мультимедійних презентацій матеріал представляється наочно та доступно і краще засвоюються. Презентації можуть бути використані на будь-яких етапах навчального процесу: пояснення нового граматичного чи лексичного матеріалу, перевірка знань, тощо.

Робота в парах (групах) націлена на пошук правильного рішення і покращення засвоєння матеріалу. Використання рольових ігор удосконалюють пізнавальні здібності студентів, покращують закріплення матеріалу, розвивають вміння застосовувати його за нових умов.

Використання таких моделей навчання є ефективною за традиційною формою вивчення англійської мови, і за дистанційною.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Отже, завдяки технічному прогресу очні та дистанційні форми навчання змогли інтегруватися, взаємодоповнюючи, а в деяких випадках замінюючи одна одну. Інтеграція стала можливою і удосконалює і ефективно доповнює освітній процес. Дистанційне навчання буде вдосконалюватися із розвитком інтернет технологій. Перехід на онлайн навчання, через пандемію допоміг викладачам, методистам та здобувачам освіти відкрити нові можливості та новий досвід та включити у свій стиль навчання нові методи. Використання новітніх цифрових технологій допомагає студентам навчатися самостійно без постійного керівництва та моніторингу, стимулює їхню думку та увагу.

Використання системи дистанційної освіти є великим прогресом у навчанні студентів, які не мають можливості бути присутніми в аудиторіях, але при цьому можуть отримувати знання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Лук'яненко В. В. Досвід упровадження дистанційного навчання для організації самостійної роботи студентів з англійської мови. Педагогічний процес: теорія і практика. 2014. Вип. 2. С. 70–75. ,
2. Плахотнюк Н.П. Класифікація навчально-ігрових проєктів у підготовці майбутніх учителів до інноваційної діяльності. Житомир, 2013. — С. 1 – 13.
3. Al-Maqtri, A.M.T. How effective is e-learning in teaching English? A case study. Journal of Education and Human Developmen. Vol. 3. No. 2. 2014. Pp. 647-669.,
4. Huang Q. Analysis of the pros and cons of students' online courses during the epidemic and the prospects for the development of English online platform in secondary vocational school. Education Reform and Development. Vol. 2. No. 1. 2020. Pp. 17-21.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Циганюк В. М.

асистентка кафедри перекладу та філології

ЗВО «Університет Короля Данила»,

м. Івано-Франківськ

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Питання використання електронних ресурсів та мережі Інтернет в освітньому процесі не є новим, тому що з настанням ХХІ століття помітно зростає роль Інтернет-технологій в освіті. Такий безперервний і стрімкий розвиток засобів інформаційно-комунікаційних технологій (далі ІКТ), застосування їх у системі освіти та інформатизація всіх сфер життя людини, що відбувається зараз, дозволили досить швидко перевести весь процес навчання в дистанційний формат [1].

Численні дослідження протягом кількох років доводять, що запровадження нових інформаційних інтернет-технологій у систему освіти підвищує ефективність навчального процесу, робить викладання англійської мови більш продуктивним та результативним.

Події, пов'язані з вірусною пандемією та самоізоляцією, кинули ще один виклик багатьом сферам життя людства, змушуючи суспільство підлаштовуватися під зміни. Це, звичайно, не могло не торкнутися сфери освіти, тому колишню традиційну систему необхідно було в найкоротші терміни адаптувати під нові умови, що диктуються самоізоляцією.

Останнім часом у зв'язку з переходом закладів вищої освіти (ЗВО) на дистанційне навчання виникла гостра потреба у створенні та використанні інноваційних засобів у галузі освіти та, зокрема, у викладанні іноземних мов. Аналіз сучасних трендів у вищій освіті, тобто тенденцій у її зміні, вказує на визнання дистанційного навчання одним із

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

пріоритетних напрямків.

Варто зазначити, що дистанційна освіта має ряд специфічних характеристик: віддаленість суб'єктів освітнього процесу джерел інформації; набір сучасних технологій, що забезпечують взаємодію студента та викладача; поєднання онлайн та оффлайн технологій; домінування самостійної освітньої діяльності здобувачів тощо.

Проте ефективність навчання, зокрема англійської мови, не можна підвищити лише з допомогою залучення інформаційних технологій. Продуктивність дистанційного викладання залежить від організації освітнього процесу, від методичної якості матеріалів, що застосовуються на занятті, і, безумовно, від того, чи є викладач фахівцем своєї справи, від його вміння мотивувати студентів задля здобуття ними знань, умінь та навичок, а також формування необхідних компетенцій, які будуть максимально затребувані в найближчому майбутньому.

Тож дистанційне навчання англійської мови буде ефективним лише за наявності наступних характеристик:

- 1) діяльність студентів має бути ретельно спланована та організована;
- 2) цілі та завдання занять мають бути чітко визначені;
- 3) навчання має бути інтерактивним, оскільки інтерактивність – це ключове поняття освітніх програм дистанційного навчання;
- 4) налагоджений зворотний зв'язок між студентом та викладачем;
- 5) наявність можливості групового навчання;
- 6) належний звуковий супровід.

Таким чином, ефективне дистанційне навчання іноземної мови має відбуватись на базі добре побудованого віртуального мовного середовища.

Методи та засоби викладання, що використовуються під час

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

рахунок свого зв'язку із засобами ІКТ та Інтернетом.

Тож до переваг онлайн навчання англійської мови також належать індивідуалізація та персоніфікація процесу навчання за рахунок гнучкості розкладу та можливості навчання в індивідуальному темпі; відсутність географічної прив'язаності; формування інформаційної компетенції у здобувачів освіти; доступність навчання для студентів з особливими освітніми потребами; комфортне освітнє середовище; можливе підвищення мотивації за рахунок застосування ІКТ і можливостей мережі Інтернет; широкий доступ до різноманітних інформаційних та освітніх ресурсів; інтерактивність; проведення віртуальних навчальних курсів у режимі реального часу з організацією безпосередньо зворотної зв'язку, а також збереження лекцій, вебінарів в базі; організація оперативно-консультаційної допомоги; можливість урізноманітнення навчального матеріалу; розвиток самостійності студентів [3].

Однак у дистанційному навчанні іноземної мови також є й ряд недоліків, таких як необхідність формування додаткової мотивації та інтересу до навчання для студентів з низьким рівнем самоконтролю та мотивації; висока залежність від наявності матеріально-технічних засобів; неможливість контролю самостійності виконання тих чи інших завдань; відсутність фізичної взаємодії групи та викладача.

Таким чином, незважаючи на ряд недоліків, дистанційне навчання англійської забезпечує ефективне засвоєння матеріалу та досягнення комунікативної компетенції [4]. Однак сучасна дистанційна освіта може слугувати лише доповненням до традиційної форми навчання, а поєднання цих двох моделей освіти буде найефективнішим.

Відтак грамотна розробка дидактичної та технічної сторони дистанційного навчання іноземних мов у ЗВО, регулярний

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

та професійний супровід студентів, їх висока мотивація та наявність необхідного ряду технічних засобів навчання, а також електронних освітніх ресурсів зроблять дистанційне форму навчання іноземних мов конкурентоспроможною. Очевидно, що раціональне використання сучасних інформаційних технологій справді відкриває нові можливості у сфері вищої освіти, зокрема у навчанні англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Лук'яненко В. Досвід упровадження дистанційного навчання для організації самостійної роботи студентів з англійської мови. Педагогічний процес: теорія і практика. 2014. Вип. 2. С. 70-75.
2. Гладир А. Системи дистанційного навчання – огляд програмних платформ. Режим доступу: http://www.kdu.edu.ua/statti/Tezi/Tezi_2012/43.pdf. – Дата доступу: 06.01.2015.
3. Демида Б. Системи дистанційного навчання: огляд, аналіз, вибір. Комп'ютерні науки та інформаційні технології. 2011. № 694. С. 98-99.
4. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Цимбаліста Л. Р.

старша викладачка

кафедри перекладу та філології

ЗВО «Університет Короля Данила»,

м. Івано-Франківськ

ОГЛЯД ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В ОНЛАЙН-АУДИТОРІЇ

Використання веб-ресурсів на заняттях є чи не найбільш поширеним саме у царині викладання іноземних мов, що зумовлено значною кількістю методичних розробок, програм, сайтів як у вільному доступі, так і на платній основі. Їхня роль стала особливо вираженою після того, як пандемія внесла свої корективи у навчальний процес і дала додатковий поштовх розвитку саме цієї секції методичних матеріалів [1, с. 251]. Освітні заклади усіх рівнів були змушені запровадити елементи дистанційної освіти, яка, незважаючи на очевидні недоліки, такі як недостатність соціальної взаємодії та технологічні проблеми, є досить гнучкою, адаптивною, дозволяє надавати знання ширшому колу здобувачів та полегшує використання електронних ресурсів на занятті [3, с. 172]. Метою цієї розвідки є проаналізувати та порівняти функції окремих ресурсів, деякі з яких можуть використовуватися не лише на заняттях з англійської мови, а й для викладання немовних дисциплін у дистанційному режимі.

Онлайн-засоби вивчення іноземних мов можна умовно поділити на три групи: програмне забезпечення для відео-конференцій, неінтерактивні традиційні засоби, інтерактивні засоби.

Програмне забезпечення для відео-конференцій з моменту введення карантинних обмежень по всьому світові почало розвиватися семимильними кроками. У нашому дослідженні ми розглянемо три таких сервіси: Google Meet, Zoom та

Матеріали наукового-методичного семінару, 15 грудня 2021 року

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

BigBlueButton. Перевагами Google Meet є його доступність, відсутніх часових обмежень заняття для невеликих груп (на відміну від Zoom, де діє обмеження у 45 хвилин), можливість ділитися окремими вкладками у браузері зі студентами. Zoom пропонує кращу якість відео та звуку, різноманіття додаткових функцій, серед яких чи не найзручнішою є так звана «біла дошка», на якій можуть писати протягом заняття як викладачі, так і студенти. Також у Zoom дуже чіткий та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс. Натомість BigBlueButton дуже легко інтегрується з платформою Moodle, має зручний чат, який також дозволяє приватні повідомлення, має функцію підвантаження документів тощо. Найкращим способом визначитись з найзручнішим застосунком буде спробувати кожен та обрати той, який найкраще відповідатиме стилю роботи конкретного викладача, а також буде поєднуватися з іншими ресурсами, які використовуються на занятті.

Серед неінтерактивних засобів, які можуть використовуватись на заняттях з іноземної мови можна виділити дві підгрупи:

- 1) засоби, спрямовані на презентацію інформації;
- 2) тренувальні засоби.

Найбільш розповсюдженим електронним засобом подачі інформації є презентація Power Point. Привернути увагу студента до слів викладача та допомогти йому сконцентруватися на матеріалі допоможе візуальне підкріплення поданої інформації за допомогою коротких текстових повідомлень (особливо у форматі списку), зображень, таблиць та схем, а також додавання звукових ефектів та відео [2, с. 125]. У сучасних версіях цього застосунку є функція смарт-об'єктів, яка допоможе зробити подачу інформації естетично привабливою та схожою на інфографіку за мінімуму зусиль. У відкритому доступі зараз також є сервіс створення презентацій від Google,

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

який є безкоштовною альтернативою та дозволяє колективно працювати над презентацією, однак має значно обмеженіший функціонал.

Проміжну позицію у цьому огляді займає сервіс Mentimeter, який, з одного боку, може використовуватися як типова презентація, але з іншого, дозволяє інтегрувати інтерактивні вікторини та опитування, які проводяться під час заняття, з подальшим виведенням їх результатів на окремий слайд.

Серед джерел неінтерактивних електронних тренувальних ресурсів варто згадати наступні:

- [iSLcollective.com](https://www.islcollective.com/) – база завдань у форматі doc та pdf, що завантажуються користувачами. У базі можна знайти завдання для вивчення англійської, німецької, французької, іспанської, російської та португальської мов. Є зручний фільтр, що дозволяє відбирати завдання за граматичною або лексичною темою, рівнем та/або віком учня, типом завдань тощо.

- [Teaching English](https://www.teachingenglish.org.uk/) – ресурс від British English та BBC, на якому можна знайти плани занять, адаптовані як для роботи в аудиторії, так і до онлайн-занять. Заняття діляться за віком, рівнем та темами. Серед іншого, ресурс пропонує ідеї для вивчення ділової англійської, що буде особливо цінним для викладачів ЗВО.

Інтерактивні засоби, натомість, передбачають взаємодію між суб'єктами навчального процесу та/або з програмним забезпеченням. Ефективними як для підлітків, так і для дорослих є навчальні ігри, наприклад Kahoot, яка дозволяє студентам взаємодіяти під час гри. На електронному ресурсі [Vaamboozle](https://www.vaamboozle.com/) викладач може вносити короткі завдання на переклад вокабуляру чи граматику, які потім трансформуються у гру, що привносить змагальний елемент у заняття. Так, студентів можна поділити на команди, і під час гри вони здобуватимуть бали кожен для своєї команди.

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Ресурси на кшалт English Club, Test English та Live Worksheets мають аналоги звичних файлів зі вправами, які, однак, перевіряють і вказують правильні відповіді. Студенти можуть працювати з ними самостійно або ж на занятті разом з викладачем. Для розминок та розвитку мовленнєвих навичок можна використовувати ресурс Story Dice. Сайт випадковим чином обирає п'ять різних картинок, які потрібно поєднати в історію. Це дозволяє дати кожному студентові індивідуальне завдання, стимулює креативність, сприяє всебічному використанню лексичного запасу.

Можна зробити висновок, що багатоманіття електронних ресурсів в умовах вимушеного переходу до дистанційного навчання може стати наріжним каменем організації цікавого онлайн-заняття, яке б сприяло кращому засвоєнню нової інформації студентом та збереженню високого рівня зосередженості та уваги впродовж усього заняття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Коваленко А. Дистанційне навчання іноземної мови за умов пандемії: специфіка форм та методів роботи. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 35, том 3, 2021. С. 250-255.
2. Котлярова В.Ю., Ткач М.В. Дистанційне навчання англійської мови студентів педагогічного вузу. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Вип. 10, 2016. С. 124-130.
3. Романюк С.М. Дистанційне вивчення іноземної мови у процесі підготовки майбутніх юристів: стан та перспективи. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. №1(9), 2015. С. 171-176.

Наукове видання

Матеріали наукового-методичного семінару

**З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я:
ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ**

Матеріали подані мовою оригіналу.

*У збірнику максимально точно збережена орфографія
і пунктуація, які були запропоновані учасниками.*

*Автори опублікованих матеріалів несуть
повну відповідальність за підбір, точність
наведених фактів, цитат, економіко-статистичних
даних, власних імен та інших відомостей.*

Упорядники:

Л.М. Андрусів, О.О. Мейгеш

Художнє оформлення:

І. В. Гребенюк

Видано за авторською редакцією

